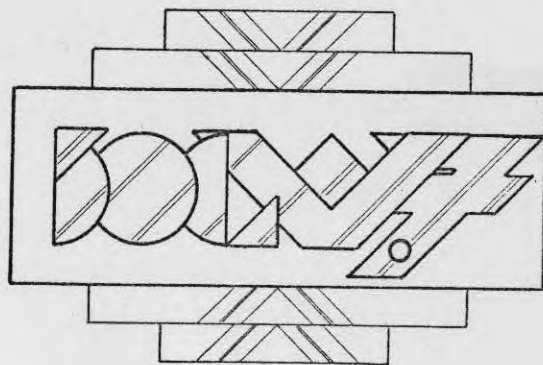
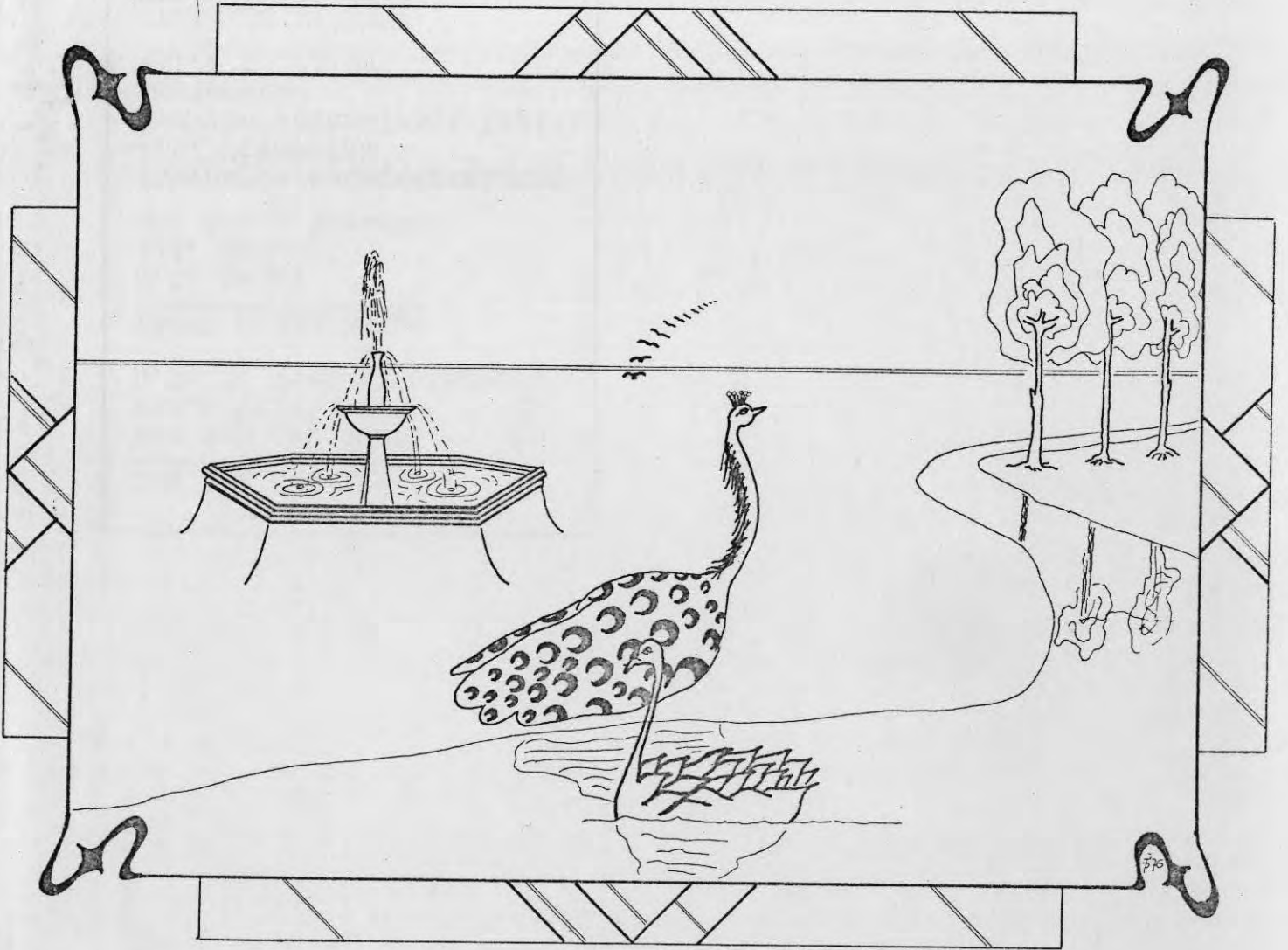

Handwritten decorative flourish or signature.

Ontwerp voorpagina:
Jan Paschedag 6a

REDACTIE

Wim van der Wurff 6b
Titus Williams 5b
L.Th.H. Verzuu (eindred.)

VASTE MEDEWERKERS

A.C. Braet
A.A. Peters
Mw. A.van Straaten

Namens de oudervereniging
J.P. Uiterwijk
Jan van Galenstraat 184''
Amsterdam
Tel.: 18 73 25

TYPE-ASSISTENTIE

Mw. J.Doorenbosch

KEY - OPERATORS

B. Slimmers
Mw. J.Slimmers-Martin

BOLWERK nr 8
verschijnt 18 mei 1976
Kopy gaarne binnen
vóór 11 mei.

van de rector

Twee nieuwe correctoren zullen volgend jaar in de staf van onze school hun intree doen: de heren J. Hoving en H. Baart zijn op voordracht van de benoemingscommissie door het bestuur per 1 augustus aangesteld als derde en vierde man. Hoving, docent vanaf het allereerste uur van deze school, twintig jaar geleden; Baart, leerling van bijna hetzelfde uur en na zijn economische studie opnieuw bij ons als docent. Twee zeer verschillende mensen met heel eigen kwaliteiten, die diverse facetten van het schoolleven leiding moeten gaan geven. Ik ben er van overtuigd dat zij zich, ieder vanuit zijn eigen achtergrond, volledig zullen inzetten.

Heel nadrukkelijk wil ik de collega's bedanken die met de nu benoemden de vakante functies hebben geambieerd: dat zij zich beschikbaar hebben willen stellen voor de school en hebben toegezegd dat ook te zullen blijven doen, zij het op een andere plaats, geeft mij veel vertrouwen voor de toekomst. Het langdurig overleg dat heeft plaats gevonden, moge voor hen een aanwijzing zijn dat de bij de benoeming betrokken instanties zeer zorgvuldig hebben willen overwegen op welke wijze het best in de vakatures kon worden voorzien en dat hun aller kwaliteiten nauwkeurig zijn afgewogen.

Zo snel mogelijk moeten we nu de plannen voor volgend jaar gaan voorbereiden. Oude en nieuwe staf zullen jarenlange ervaring en nieuwe ideeën moeten combineren om samen met alle geledingen van onze gemeenschap de toekomst te bepalen. Ik hoop op ieders medewerking te mogen rekenen, want in feite kan een staf, hoe dan ook samengesteld, alleen een goede koers pogen te varen, wanneer ieder die met de school te maken heeft, het welzijn van allen ter harte gaat.

M. Siewe, rector.

informatie

agenda

5 april begint het laatste deel van het Schoolonderzoek voor 6 vwo en 5 havo.

De overige klassen krijgen voor zover mogelijk enige proefwerken.

Er zijn evenwel zoveel docenten betrokken bij de tentamens, dat voor de proefwerken nauwelijks surveillanten beschikbaar zijn. Rooster zie elders.

Vrijdag 9 april trimestersluiting: de aangekondigde afsluiting met een viering in de kerk kan helaas vanwege de tentamens niet doorgaan. Deze dienst zal op een later tijdstip gehouden worden.

De paasvakantie duurt tot en met 22 april. Ook 30 april is overigens weer vrij: Koninginnedag.

De eindexaminandi krijgen studievrij op 1 en 2 april, en van 6 t/m 9 mei. Op 10 mei begint het schriftelijk examen.

personalia

Mw C. Hoekstra is verhuisd: Dorpsweg 51, Hoornaar, tel. 01838 - 1311.

Mw. M. Maasen: Achtergucht 30^{II}, tel. 67037.

Sinds 1 februari werkt in ons midden een nieuwe amanuensis: F. Vennix, Burg. Hogguerstraat 323, tel. 133164

F. Vennix is amanuensis biologie, H. Rietel verzorgt nu de natuurkunde en R. van Es werkt in de afdeling scheikunde.

→ laatste lesavond voor ouders
daar dat Verzuim is verplaatst
van 6 april naar 11 mei →

een cadeau van zeven miljoen . . . .

Nieuwe wapens zijn in de strijd geworpen tegen de vervuiling: op alle gangen hebben wij oranje bakjes geplaatst voor papier en afval.

Elders in dit nummer kunt U lezen hoe leerlingen denken onder de vervuilingssplaag uit te komen. Ik heb nog niet gezien hoe zij de financiële consequenties denken te verwerken, maar het feit dat men er over denkt en schrijft is reeds verheugend.

Ieder weet -of hoort te weten- dat op de gangen niet gegeten mag worden. Sommigen houden het zes of zeven jaar vol, met onnozel gezicht te beweren: o néééé? mág dat niet? daar wist ik niets van! Anderen zijn iets slimmer, ze verbergen hun zakje brood achter de rug tot de passerende docent wat verderop is. Deze ziet dan uiteraard niets. Het is zalig te zien hoe naief docenten zijn - in de ogen der leerlingen.

Nog weer anderen stellen elke keer de beslist verrassende vraag: waaróm mogen we nu eigenlijk niet eten op de gangen. Dat zijn degenen die 'nooit een kruimeltje laten vallen' en 'altijd hun zakjes en schillen opruimen'.

Kortom, de aangeschafte prullebakjes zijn niet echt nodig, maar als je nu tóch stiekem zit te eten wanneer wij niet kijken, gooi dan tenminste de restanten niet op de grond maar in dat bakje.

En tenslotte: een prulletje oprapeñ voor iemand misstaat niemand.

HET LIED IN DE STRIJD

de militante cultuur of politieke poëzie

NORM

*'k Wil dat mijn verzen de harde pit tonen
en de structuur van popelende stenen,
ik wil ze zien staan recht op hun benen
- van leven en mens wandelende tonens.*

*Ze moeten kunnen zijn én kus én kogel,
zangen van vrede of als vuisten krachtig,
zo blauw als een bliksemstraal of groenachtig
als 'n rijpe olijf... Dat hun zwarte tonen*

*van erts, boomkappen of brommende korf,
opwellen uit mijn bloed en zo gespannen
naar 'n andere mond, vervolgd en verdord.*

*Verzen met zaden en verzen met harten,
met brede schouders en als voorhoofdfront
een heel volk dat de wereld kan tarten!*

Marcos Asa & Vidal de Nicolas

De liederen tegen de verdrukking moeten zijn kus en kogel.
Verdrukten troosten, verdrukkers treffen.
Zij zijn ontstaan omdat wij ze nodig hebben. De mensen, die ze
geschreven hebben, deden dit om zo te strijden en tót strijd
aan te zetten tegen onrecht. Hun werk kwam voort uit betrokken-
heid uit besef dat we pas leven als iedereen in vrijheid leeft.

De militante cultuur, zoals ik
haar heb genoemd, waarmee ik
bedoel de levende cultuur die
rechtstreeks en persoonlijk tot
het volk spreekt, en die zich
in een creative ontwikkelings-
fase bevindt, raakt de wortels
van het bestaan. Zij verlicht
in één enkele keer onze inner-
lijke wereld. Voor het eerst
openbaart onze persoonlijkheid
zich aan onszelf! Voor het
eerst ook wordt de gemeenschap-
pelijke ader blootgelegd, de
gemeenschappelijke wortel.
Ik wil daarmee zeggen dat de
cultuur ons verzoent met onze
gelijken. met onze broeders.

Met de gemeenschap, met ons
volk. In het algemeen met de
mens. Door ons te helpen ons-
zelf te ontdekken, maakt de mi-
litante cultuur dat we plotse-
ling ontdekken dat wij de ander
zijn en dat de anderen wijzelf
zijn. Ons hart wordt vervuld van
een geheel nieuwe blijdschap, een
blijdschap die een machtige kracht
wordt. Door mee te doen aan on-
verschillig welke manifestatie
van de militante cultuur, merk je
opeens de ander op en zie je zijn
ogen oplichten.

Mikis Theodorakis

Onrecht is en wordt de mensen steeds aangedaan. En iedere mens moet daar tegen vechten. In onmacht tegen de machthebbers. Recht zoeken tegen het onrecht.

Maar voordat iemand vechten kan tegen leed, zijn leed, moet hij het eerst aankunnen, hebben verwerkt. Zeggen: "Ik heb pijn", verlicht deze pijn. Ondragelijk wordt het pas als je niet schreeuwen kan dat je pijn lijdt. Het lied, de dichter is zo de stem van alle onderdrukten, dit schreeuwen verwerkt hun lijden. En sterkt tegen de verdrukking. Troost de mishandelde.

JE BENT GRIEK

Wat je eens was, zul je weer worden.
 Het gebeurt, maar het gaat je tranen kosten.
 Je zult de kelk tot op de bodem moeten legen
 alles word je ontnomen, op de naakte rotsen na
 Je bent Griek
 Je drinkt het verraad in met de melk, met de wijn
 Je zult de kelk tot op de bodem moeten legen,
 alles moeten ontdekken, je zelf vervullen.
 Wat je eens was, zul je weer worden.

Liederen voor Andreas
 Mikis Theodorakis
 1968

Deze muziek bevrijdt zowel hen als mij. De kunst- deze kunst die van ons zelf is -betekent onze kracht, onze troef. Onze onderdrukkers bezitten de ketenen. Wij hebben onze liederen.

Mikis Theodorakis

Van nu af besef je dat er maar één weg is. Er is één gemeenschappelijke bedding. Wat heb je al een lange weg afgelegd, wat heb je al een afstanden afgelegd. Het is nu je plicht verder te gaan als levend deel van één groot geheel. Je bevindt je in de voorhoede en dat betekent dat jij de weg moet bannen. Zo zet beetje bij beetje deze esthetische vreugde zich om in een geestelijke kracht en vervolgens in een ideologische norm en in politieke actie. Zo verloopt onstuitbaar het proces van de militante cultuur.

HONGER IN HET ZUIDEN

Mikis Theodorakis

In de steenkool van Lota zie ik het snikken
 en zie ik de Chileen, doorgroefde schim, vernederd,
 diep in het ingewand der aarde
 op de bittere ertsader
 inhakken, sterven,
 leven, geboren worden uit de harde sintels,
 weggedokenen, gesneuvelden, of de wereld
 zo zou intreden en zo weer uittreden
 tussen zwarte stofwolken, tussen vlammen,
 en er niets ooit voorviel dan
 het hoesten door de winter heen, de stap
 van een paard in het zwarte water waarin
 een eucalyptusblad neeviel als een ontzield mes.

Canto General, zesde zang, 11
 Pablo Neruda
 1950

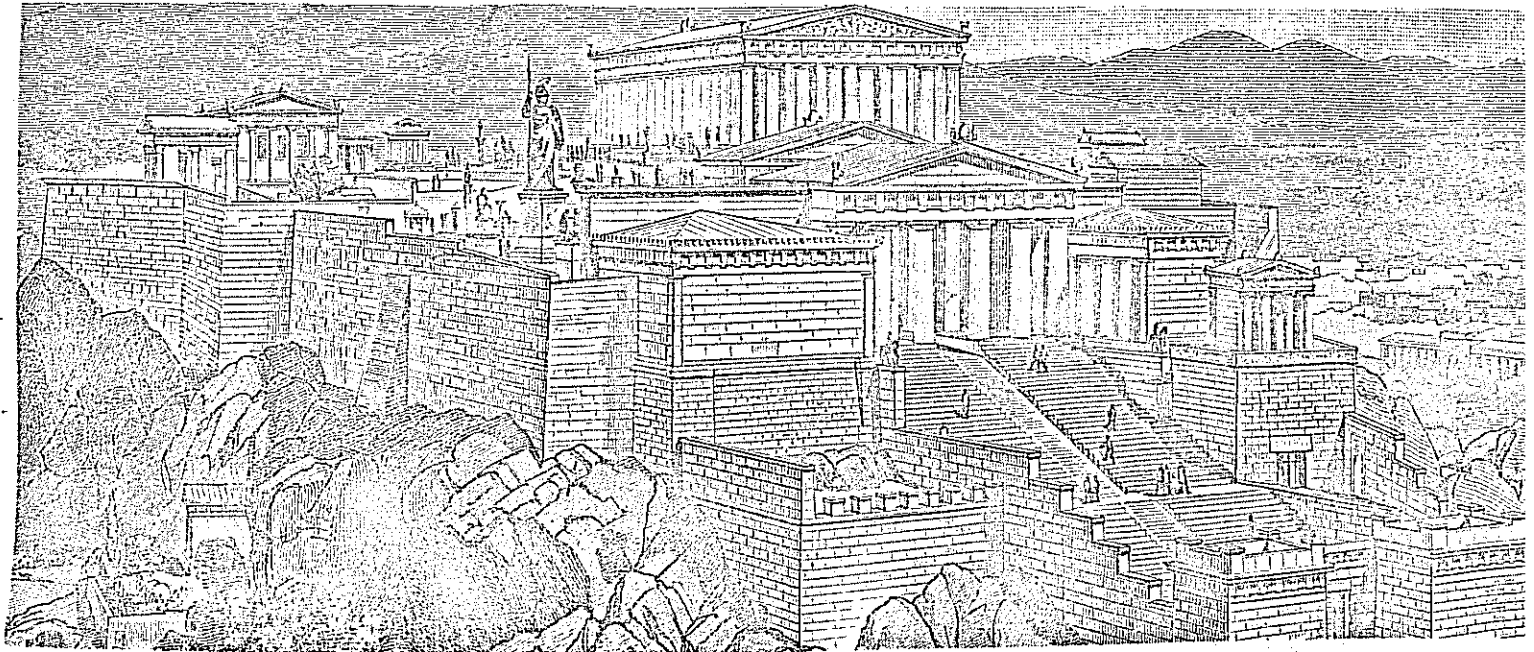
vervolg zie p. 25

GRIEKENLANDREIS/CONSEQUENTIES

Deel 5 (slot) : De mensenverslindende metropool Athene of Hoe maak je je laatste Drachmen op .

Kort in het voorafgaande: We zijn inmiddels in Athene aangekomen, de plattelandsrust hadden we, met weemoed, achter ons gelaten. We bevonden ons nu in de kolk van de Griekse samenleving, die elke vermoeide zwemmer naar zich toetrekt... Hieronder volgt voor de laatste keer in BOLWERK hoe het verder ging.

Het daglicht drong al om acht uur door de gammele luiken van het jeugdhotel aan de "Odos Nikis", waar we de vorige avond , niet geheel bij onze positieven, dit door de vele glazen Ouzo, aangekomen waren. Even later ging de enige meegebrachte tandenborstel van hand tot hand, om de smaak van mufte alcoholresten weg te schrobben. Ontbijten konden we in dit zeer goedkope hotel (F2,50 per nacht) niet, daarom vertrokken we al snel met onze sobere bagage richting melkhuis- annex café. Daar hebben we ons tegoed gedaan aan Griekse melk en melkproducten, om zodoende onze magen te vullen, want deze dag zou weer zeer enerverend worden. Onze twee vrouwelijke metgezellinnen hadden meteen weer "anschluss" met de caféhouder, zodat we lelijk op ons schema begonnen in te lopen. We werden namelijk om 8.30 op de Acropolis verwacht., voor een rondleiding met de gehele groep. Nu was het hotel, en ook het melkhuisje, wel aan de voet van de Acropolis gelegen, maar we zagen toch echt geen kans, om de afstand ernaartoe binnen 5 minuten af te leggen, en deze onmogelijkheid werd nog versterkt door het feit, dat de ingang aan de andere kant van de berg -de Acropolis toewend hoog boven Athene uit- lag. Even later zoefden we dus in een gele Ford 1956 over het grijze gebarsten asfalt richting kaartenhokje. Bij elk oranje stoplicht trapte de chauffeur het gaspedaal bijna het gedeeltelijk vloeibaar geworden asfalt in. Precies op tijd stapten we uit bij de zich verzamelde groep medereizigers,, en even later lag het door duizenden mensenvoeten opgepoetste Acropolis-terrein voor ons...

Duizenden kilometers film moeten hier wel opgeschoten zijn. Eerst naar het Nike-tempeltje, dat precies op de uiterste punt van de acropolis-berg ligt. Hiervandaan hadden we een werkelijk magnifiek uitzicht over de stad Athene, het was zelfs mogelijk de zee en de havenstad Pireus te zien, hoewel het nogal heilig was. Bert, de reisleider, vertelde diverse wetenswaardigheden over de Acropolis, waar de eerste bouwwerken van antiek Athene op gebouwd waren. Veroverd door de Turken, die er een versterkt fort van maakten, heroverd door de Venetianen, die de kruitvoorraad van de Turken in de lucht lieten springen, waardoor vele tempels zwaar beschadigd werden, en tegenwoordig "veroverd" door horde's touristen, heeft de Acropolis al heel wat meegemaakt. Er wordt nu nog druk gerestaureerd en hersteld, maar het ziet er naar uit, dat de zo gevreesde luchtverontreiniging, funest voor marmer, het gaat winnen...

Het grootste bouwwerk op de Acropolis is het Parthenon, een inmens grote tempel waar, grofweg gezegd, alleen maar het dak vanaf is, dit als gevolg van die enorme kruitontploffing van de Turkse overheersers. Helaas is een bezoek binnenin het Parthenon niet (meer) toegestaan. Instortingsgevaar wegens aantasting van uitlaatgassen? of omdat de "touristen" de ziekelijke gewoonte hebben, overal hun naam in te krassen (!)? Het Parthenon is de grootste tempel, die op het Griekse vasteland gebouwd is, in Italië staan nog grotere, en de bouwwijze is inderdaad ongelooflijk. Met voor die tijd toch primitieve bouwmogelijkheden, hydraulische kranen hadden ze niet, zijn er grote blokken natuursteen op elkaar gelegd, aangevoerd uit een ver dal, om zo de kolommen te vormen. Hier en daar zat nog enig beeldhouwwerk, maar het meeste is er afgehaald, en is nu te bezichtigen in de diverse musea.

Een ander zeer indrukwekkend kunstwerkje is een tempeltje, met pilaren in de vorm van vrouwen, cariathiden genaamd. Een bijzonderheid hierbij is, dat één van deze vrouwenbeelden slechts een afgietsel is van het origineel, die een Engelse "Lord" gepikt heeft, en nu in een Brits museum tentoongesteld staat.

Het werd alras drukker op de Acropolis. Een woeste horde cultuur-gevormde Japanners bestormde het terrein en fotografeerden dit letterlijk plát. Een Japanner werd zelfs vertoornd toen een lid van onze groep uit zijn Japans/Grieks niet kon opmaken, dat hij zich moest verwijderen, omdat hij anders een dissonant op de dia zou worden. ! Meteen al wrijving. Vechtend tegen de binnenkomende stroom mensen in probeerden we de uitgang te bereiken, het werd nu echt wel te vol. Ik hoorde dat op topdagen wel tienduizend mensen de acropolis bezoeken...

Op ons eigen houtje moesten we toen naar het Nationaal Archeologisch Museum gaan. Wederom, ongelooflijk eigenlijk, dat zou je in Nederland wel uit je hoofd laten, in een taxi, die ons, ongevraagd, half Athene door reed, en tegen elven voor het Museum stopte. Omdat ook aan wandelaars, die zich in onze groep bevonden, een redelijke kans was gegeven, om op tijd te arriveren, waren we ondanks de ongevraagde sight-seeing minstens een uur te vroeg.

Een strategisch gelegen terras bood nu werkelijk uitkomst. De Atheense VVV had hier zelfs voor entertainment gezorgd in de vorm van een onvervalste schoenpoetser, die voor enkele Drachmen al onze leren schoenen keurig poetste.

In twee afzonderlijke groepen werden we door dit Archeologische Museum, een van de rijkste op de wereld, rondgeleid.

Ondermeer de gouden dodenmaskers, die Schliemann in Mycene had opgegraven (zie 2 BOLWERKEN terug) zeer vele Griekse beelden, zoals de Poseidon van Artemision, de jongeling van Antikythera, en de jockey van Artemision en nog veel en veel meer. Alle beelden en andere kunstwerken waren chronologisch opgesteld, zodat je een goede indruk kreeg van de ontwikkeling van de Griekse beeldhouwkunst.

Buitengekomen, en weer op het terras, waar onze stoelen nog niet afgekoeld waren, maakten we de misser van de dag.

Harm besloot metaan door te reizen, met de bus, naar een plaatje van een plaatsje, Sounion geheten, waar een tempel op de uiterste landpunt staat. Een volgens de reisgidsen onvergeetlijke plek, die in geen enkele Griekse vakantie gemist mag worden. Een hoogtepunt als "U romantisch aangelegd bent" einde citaat reisgids.

Op Kaap Sounion kan je werkelijk de mooiste zonsondergang van Europa zien, met diverse kleurschakeringen, die elke minuut veranderen van tint. Dat moesten we dus zien.

Hein, Renée en Ria zouden de tocht naar Sounion, liftend, via de camping, waar de reservefilms gehaald moesten worden, afleggen.

Dit was wel een omweg van ongeveer 50 kilometer, en mede daardoor komt het, dat we alleen op foto's, films en dia's kunnen aantonen, dat iedereen van ons groepje er geweest is, want de geplande ontmoeting viel, net zoals de prachtige zonsondergang, die we toch vreemd genoeg allemaal gezien hebben, in het water. De twee partijen verweten later elkaar van het niet nakomen van de gemaakte afspraken, er is bewijsmateriaal te over.. Wat je noemt de "Misser van de dag". Pas de volgende avond zouden we elkaar weer voor het eerst zien, we gingen nu ieder onze eigen weg.

HARM vertrok de volgende dag naar het eilandgroepje Egina. Eerst liftend naar Athene, want ik had voor de afwisseling weer eens normaal op de Camping, en niet in het Hotel overnacht, en toen met de zeer smerige, hobbende en oncomfortabele Metro naar de havenplaats Pireus. Daarvandaan vertrekken boten en veerponten naar bijna alle Griekse eilanden, en ook wel naar buitenlandse havens en wateren.

Nadat ik en nog wat andere mensen van onze groep een ticket hadden gekocht, stormden we de loopplank van een reeds vertrekkende veerpont naar Egina op. Toen bleek, dat we in

de haast op een van de schepen van de concurrent gesprongen waren. In m'n beste Grieks legde ik onze benarde situatie uit aan de kaartjesknipper, die onze fout ontdekte. Uiteindelijk mochten we gratis meen naar Egina, de tickets konden we voor de terugreis gebruiken. Dat was mooi meegenomen!

Egina bleek een zalig eiland met veel aardige eethuisjes aan de haven en een aangename warmte. We besloten een tandem te huren, en zo de binnenlanden te gaan verkennen.

Maar dat was een stomme streek! Op het heetst van de dag je lens trappen op een tandem met zeer veel wrijving, en dat op st jle bergweggetjes. Na een tijdje hielden we het niet meer uit, en m'n moedig trappende metgezellin en ik zegen neer op wat antieke stoelen voor een huisje langs de weg naar boven.

De eigenaar van het (zomer-) huisje bood ons, vermoeide touristen meteen ijskoud water met Ouzo aan, en we mochten zelfs mee-eten. Over gastvrijheid gesproken...

Toen we uitgerust en gelaafd waren, vertrokken we weer, bergopwaards. Onze inspanning- en werden wel beloond, want na een tijdje kwamen we bij de resten van een antieke tempel, die prachtig bovenop de hoogste berg van Egina gesitueerd was. Mooi uitzicht over de zee, je kon zelfs de Acropolis van Athene, verscheidene kilometers weg, onderscheiden. De afdaling was een stuk gemakkelijker. Met hoge snelheden "namen" we haarspeldbochten, en we waren zo weer op zee-niveau, waar we de tandem inleverden.

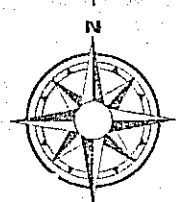
Na nog wat geconsumeerd te hebben op dit vriendelijke eiland, scheepten we ons weer in en kwamen na een boottocht met de concurrent van 5 kwartier weer in Pireus aan.

HEIN: nadat wij Harm niet in Sounion ontmoet hadden, was er niets anders te doen, dan terug te liften naar Athene. Het duurde erg lang voordat we door een Duitser werden meegenomen, en in Athene aangekomen, besloten we daar nog maar een nachtje te blijven. Eerst eten. Waarschijnlijk was het dineetje, die avond, een van de duurste etentjes in Griekenland + Pi IIO,- voor 3 personen. Na me een halve avond geërgerd te hebben, omdat natuurlijk door R+R weer met kelners aangepapt moest worden, serveersters heb je in Griekenland slechts sporadisch (!), besloten we naar het hotel van de vorige avond terug te gaan. Hier was jammergenoeg geen plaats meer, maar de beheerder bood zijn kamer voor overnachting aan!

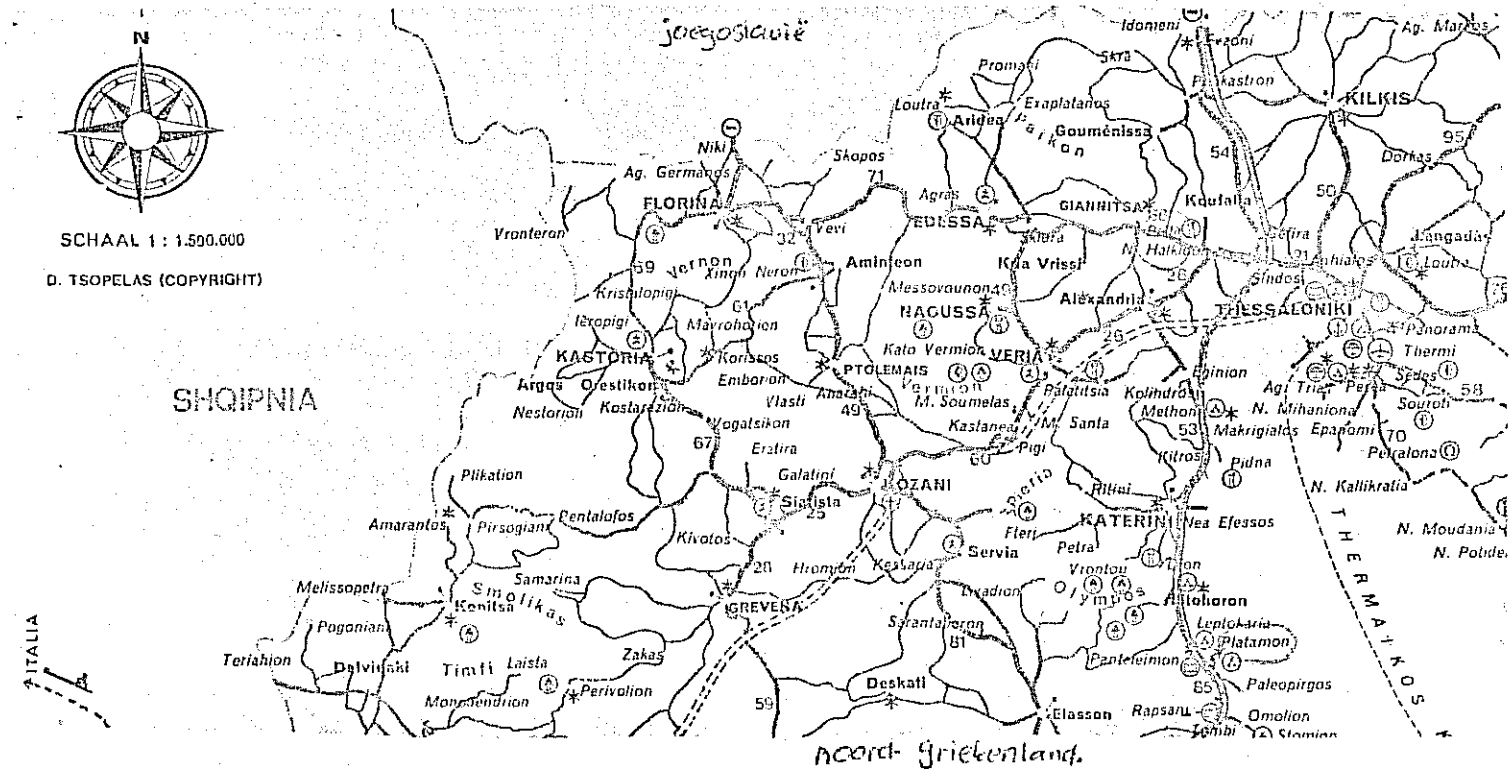
Toen ik, een uur gezeur had aangehoord van die beheerder, om met Renée weg te mogen, en nog steeds niet m'n fiat had gegeven, werden we er allemaal uitgegooid. Gastvrij ?? Buiten aangekomen werden we door een Egyptenaar aangesproken, die aanbood, dat we bij hem wel konden overnachten. (Wat je toch allemaal niet voor elkaar krijgt, als je met twee vrouwen bent). Ondertussen was Hein verderop ook nog naar overnachtingsmogelijkheden aan het informeren, ondermeer aan een "juffrouw", die buiten stond.

Ze mompelde wat, en liep naar binnen, ik er achteraan. Daar werd gevraagd, of ik iets wilde drinken, dat wilde ik best wel. Er zaten daar nog meer juffrouwen.

Toen ik steeds maar bleef beweren, dat ik niet genoeg geld bij me had, bleek voor hen de lol er ineens af te zijn.

SCHAAL 1 : 1.500.000
D. TSOPELAS (COPYRIGHT)

We zijn toen toch maar met die Egyptenaar meegegaan, en hebben de nacht, en de volgende dag met hem doorgebracht, en alles op zijn kosten. Goedkoop dagje! Misschien zijn de Egyptenaren wel gastvrijer dan de Grieken, behalve dan natuurlijk voor de Israëlieten....

Nu begon het er toch echt naar uit te zien, dat de Griekenlandreis snel voorbij zou zijn. Na deze drie dagen in de metropool Athene zouden we weer noordwaards gaan.

INTERMEZZO : RECHT EN ONRECHT, OOK IN ATHENE??

Toen de eerste Olympische Spelen in Athene (nieuwe stijl) in 18?? werden gehouden, bouwde men van marmmer een eenvoudig stadion in de vorm van een badkuip, tevens vorm van een antieke renbaan, waar de Grieken nog zoveel voorbeelden van hebben.

Geen liften, geen overdekte tribunes maar een beperkte accommodatie zonder ijstentjes en veterverkopers. Dit in scherp contrast met de tegenwoordige olympische stadions, met visnet-overdekkingen zoals in Munchen en andere architectonische hoogstandjes. Prestigeobjecten waarvoor de gehele bevolking krom moet liggen, de maatschappij wordt op dit gebied door groothedswaanzin beheerd. Ongerechtigheid wordt omgesmeed tot een schijnbaar noodzakelijk en bijna aannemelijk kwaad, en met de "sportgedachte"(!) heeft dit niets te maken.

In de tijd, dat het eenvoudige Atheense stadion gebouwd werd, waren corruptie, doping, sponsoring en andere onsportieve praktijken niet te tolereren, en werden daarom gewoon niet toegepast. De sport was een sportief gebeuren in een steeds slechter wordende maatschappij. Als we de ontwikkeling van de laatste zeventig jaar bekijken, is sport niet alleen volksvermaak nummer 1 geworden, maar is jammergenoeg ook doorspekt met de volkswijand nummer 1 : het onrecht, en dat is een betreurenswaardige conclusie.....

Met de bus reden we die volgende dag over de vlakte van Marathon, waar de Grieken in de nazomer van 490 v. Chr. een veel groter Perzisch leger, gestuurd door Darius, om de Atheners te straffen, omdat ze steun hadden verleend aan de Ionische opstandelingen, op de vlucht hadden doen jagen. De 192 Atheense soldaten, die in de korte strijd sneuvelden, werden ter plaatse begraven in een aarden heuvel. (in 1890 onderzocht) De laatste Griekse camping was die van Platamon, wederom aan de kust aan de voet van een feodaal middeleeuws kasteel.

De tenten waren hier binnen (niet in) een mum van tijd opgezet, en het werd hier nu ook hoog tijd, dat de Nederlandse properheid maar eens geshouwd werd.

Hiervoor werden, bijna, alle wasbare kledingstukken van Harm en Hein verzameld uit de diverse koffers, plastik zakken en plunjebalen.

Alles tegelijk in een wasbak, onderscheid tussen witte- en bonte was maakten we niet, het meegebrachte pak bio-tex hierover uitgestrooid en kneden maar!

De aanwezige wassende, meest Joegoslavische, vrouwen keken hun ogen uit. Dit hadden ze nog nooit meegemaakt. Gestomp met de handen, ritmisch getrap met de voeten, die zo meteen een beurt kregen, en andere totaal revolutionaire wasmethoden werden uitgevoerd, het echte donkere-afrika-werk.

Even later was er geen meier waslijn ongebruikt, en was er een chronisch tekort aan wasknijpers.

Toen we uitgewassen waren, togen we weer naar het (laatste Griekse) strand, waar nog sporen van de Westerse beschaving te zien waren in de vorm van roestige waterfietsen. Carla Mos, die wel voor een gratis ritje te vinden was, heeft dit dan ook aan de lijve ondervonden, maar een leuk afscheid van de Griekse Zee was dit wel.

Die allerlaatste Griekse Avond moest de van Schiphol meegebrachte jenever-kruik op, om plaats te maken in de koffer voor de in de kampwinkel gekochte voorraad Ouzo en Retsina-wijn, die in liters tegelijk werden aangekocht.

De Hollandse jenever vond ook bij de zich verzamelde menigte Grieken en Grieksen gretig aftrek, zo iets hadden ze nog nooit gedronken, een Ouzo zonder Anijssmaak!

Die nacht was het erg rommelig, iedereen lag buiten de tent te slapen, en de jeneverdrinkers, niet meer zo kwiek ter been, "traptten" verscheidene snurkers weer wakker.

Na het opbreken van de tenten reden we de volgende morgen richting Joegoslavische grens.

De laatste Griekse attractie kwam in Pella, een plaats dicht bij Thessaloniki, dat we al eerder bezocht hadden (zie BOLWERK 2 van dit schooljaar)

Pella, de geboorteplaats van Alexander de Grote heeft men pas kort geleden kunnen lokaliseren. Hoewel inlichtingen bij Herodotos, Thoukydides Xenophon en Livius globale gegevens verschaffen, hadden opgravingen in 1914- 1915 weinig succes.

In 1957 echter leidden nieuwe gegevens naar de juiste plaats, en sindsdien hebben Griekse Archeologen een deel van de stad blootgelegd, waar ze nog steeds mee bezig zijn.

Toen wij in Pella aankwamen, vielen ons meteen de diverse mozaïeken op, die zeer kunstig opnieuw gelegd worden. Restaurateurs waren met een waar monnikenwerk bezig, om het oorspronkelijke patroon via vele zeer gedetailleerde foto's te herscheppen. Ook plaatselijk werd nog intensief gegraven, schoongekrabbt en afgeborsteld, een antieke weg werd juist blootgelegd.

Pella werd de grootste stad in Macedonië, en werd met de zee verbonden door een bevaarbaar kanaal van ongeveer twintig kilometer lang (jaja, die Grieken toch !!) Ook het zeer moderne museum, waar de (vernieuwde) mozaïeken werden tentoongesteld, en werden schoongemaakt, werd door onze groep bezocht.

Vlak voordat we de grens overgingen werden we door Piet, onze ervaren chauffeur, in de gelegenheid gesteld, om de overgebleven Drachmen in natura, zoals spiritualiën, om te zetten.

Wederom werden er liters Ouzo, Retsina, waarvan ik nu nog wat flessen heb staan, Griekse sigaretten, inlandse gebruiksartikelen, Turkse koffie en andere min of meer kitch-souvenirs gekocht.

Ook dronken we daar de laatste frappe (ijskoffie) en spraken de laatste Griek.

In de file naderde de bus maar traag de Grieks-Joegoslavische grens.

Het laatste wat we van Griekenland kregen was, behalve heimwee naar Athene, dat zich pas later openbaarde, een stempeltje in ons paspoort, wederom onleesbaar, door een vette douanier uitgedeeld.....

Onze Kampeertrektocht door Griekenland was een onge kent succes geworden, mede door het feit, dat het reisburo "Sindbad" precies aansloot bij onze wensen en voorstellingen van een ideale jongerenreis.

Automatisch neem je in zo'n zuidelijk land andere maatstaven aan, neem bijvoorbeeld het ontbijt: vaak noodzakelijkerwijs in de bus genuttigd.

Met z'n allen aan een pak melk lurken, smeerkaas met je vinger op een homp brood smeren, bezigheden, waar je je in meer westelijker landen niet zo snel zou wagen, omdat je dat "ongegeneerd", "vies" of "onopgevoed" zou doen.

De Grieken doen vaak niet anders, voorzover ze de beschikking hebben over smeerkaas, want er heerst nog veel armoede, en het leuke van zo'n vakantie is, dat je echt kan meedoen met de gewoontes van de bevolking, zonder als indringer beschouwd te worden, getuige de enorme gastvrijheid, waar we in Nederland nog wat van kunnen leren!!

Wij kunnen daarom ook aan iedereen op Pias X zo'n geweldig avontuurlijke en ervaringrijke kampeertrektocht, die echt niet duur is, aanbevelen.

We hopen, dat we door middel van dit verslag, een indruk hebben gegeven van het Griekenland, zoals dat door ons, afgelopen juli is beleefd.

Tevens danken wij hierbij de heer Verzuu, die zo vriendelijk was, dit in "zijn" schoolkrant op te nemen, en natuurlijk ook onze trouwe lezers, die, naar wij hopen, een beetje geïnspireerd zijn geworden, en misschien ook eens een kijkje gaan nemen in dat heerlijke zuidelijke, antieke, goedkope en gastvrije land, dat GRIEKENLAND heet....

Hein van Weeren, Harm Ploeger, Carla Mos.

september 1975 - februari 1976

Bewogenheid overwint koelheid van geest,
stilte overwint opwinding.

Zuiverheid van geest en innerlijke stilte
brengen in de wereld een staat van rechtschapenheid
teweeg.

Lao Tse

DE NOG NOOIT VERTOONDE STRIJK IN BOLWERK;

ONVERVAIST
NET RECHT

ALIAS
HENDRIK
GEBROODT

AGENT 327

MET: "DE STEMKWADRATER"
[EERSTE EPISODE]

In een enorme ruimte ergens op deze aardbol, klikken relais, zoemen reactoren en accumulatoren, flitsen seinlampjes, tikken computers, blinken kathode-straal-buizen, buigen technici.....

GEBOEFT, GROTE hogemoedigheid, Licht in de duisternis, voorster wetenschappen!

STAP STAP STAP

Geboeft o wijze Leermeeester, Toevan derder techniek!

STAP STAP STAP

Geboeft doorvoorser aller natuurwetenschappen!

STAP STAP

Geboeft g die, WOEPS OO

BONK!

LIFT

altijd hetzelfde Liedje! altijd hetzelfde Liedje!!

BOEM BAM BOEL BOEL BOEL

uw wensen zijn reeds veteoed

ham

cent

labo

waar de controler kan niet p... dieit

Later... Bereidu allen voor op de komst van onze groete leider...

PINGONG PONG

LIFT

DOCTOR MAYBE!!

DAG PROFESSOR u onderzoestein hoe staat het met de televisieop

de eliek zit na g steeds in een hedin om de adrede

EEN sallet richt z lenzen op een plek dier dade dat me teen in beeld worde gebracht....

als het televisie-Bell warm loest

welt be te kent d is??

ah, ik zie het al even de laserstraal bij stellen!

en zie daar... AHAAAAAAAA

lij stond te close-up ingesfeld!

Wat een gerust stellen de gedacht te dat agent 327 in Nederland zit, verovan de Rivierpu

maar... ik meen in deze kuden uw staretv gulnd te her kennen... Hendrik Gzer Brood alias...

DAK KAN MAAR zoending be tekenen... ze zigt me op het spoor! ad rasi ce meig ik niet nemen! agent 327 moet verdelwijnen!

MAAHI AGENT 327 AGENT 327

overn later... VRU...
kunt U my ook vertellen waar eh... eh...

rechts om de hoek bij de binnen plechts

Later... ik trek het binnenland made in... adde hoefik mij ten minste niet te verom mmen! Treuwerk ik moet niet vergeten benzine bij te tanken...

LAVABOS

AHA! DANKZU m'n kennishet kw gevonden wiet ik zoocht!

Later... Good die Jerry can achter in ook made vol.

AQUAR esse

PETRO

Later... kurt U my ook vertellen waar eh... eh...

rechts om de hoek bij de binnen plechts

Later... LAG

LAG

LAG

LAG

OEMPP!

NIET TERUGKOMEN

"Ja, wat is er nu weer?"

"Er is hier een man voor u. Het gaat over z'n broer of zo. Hij wil verder alleen met u praten. Het is er een van de familie Blanco, geloof ik."

"Ah, ja, dat zal de oude Carlos zijn. Laat maar binnenkomen. Die goede oude Carlos toch. Als hij maar niet al te lastig wordt....."

De Empleado Primera Clase strooide snel nog wat papieren over z'n bureau en ging ze ijverig zitten bestuderen. Hij hoorde de deur opengaan en weer sluiten. Een voorzichtig geschuifel naar z'n bureau. Daarna stilte.

Hij keek op, een verstoorde blik in z'n ogen. Het was inderdaad Carlos.

"Carlos, hombre, wat kom jij hier doen? Ga zitten, ga zitten. Kijk hier eens; een sigaar, een echte Havana, die zal je niet vaak krijgen. Niemand trouwens. Ze worden tegenwoordig niet veel meer gemaakt, hè. Maar hoe gaat het thuis? Heb je nog een beetje plezier van je zoon? Nu je zelf een dagje ouder wordt, is het natuurlijk een grote steun dat hij zo flink is. Verdraaid, ik wou dat ik zelf ook een zoon had. Jij bent maar een rijk man, Carlos, met twee van zulke kinderen. Want María wordt ook al een echte señorita, is het niet?"

Carlos was gaan zitten, op het puntje van de stoel. Hij was bang de bekleding smerig te maken, want z'n kleren waren niet bepaald schoon. Ze waren ook al erg oud.

De sigaar had hij wel aangenomen, maar hij durfde z'n longen niet op de proef te stellen met de zware rook. Er zat stof in, hadden de dokters gezegd. En daar was niets aan te doen, hadden ze ook gezegd. Hij had te lang gewerkt op die slechte grond in de slechte wind. Er kwam steeds meer stof in; dat hadden ze niet gezegd, maar dat wist hij zelf, dat voelde hij zelf.

"Nou, Carlos, zeg het eens: waarmee kan ik je helpen? Wat kan ik voor je doen?"

Carlos had z'n ogen gesloten. Visioenen van een nieuw hemd, een brood (iedere dag) en nog meer onmogelijke zaken. Hij begreep meteen dat dit niet helemaal de bedoeling was, en opende moeizaam z'n ogen weer.

"Señor Empleado, u moet het me niet kwalijk nemen, maar ik kwam eh.....mijn broer Jose, weet u wel,....vorige week is hij meegenomen door de eh....politie, en we hebben nog steeds eigenlijk niets gehoord, want eh...de Comisario, die stuurt ons telkens weg als we komen om te eh....vragen...misschien dat eh....u...."

Angstig draaide hij rond, op het puntje van z'n stoel. Als de Empleado maar niet boos werd! Het was ook wel brutaal van hem om met zoiets meteen naar deze opperste gezagsdrager te stappen.

"Maar Carlos, m'n beste Carlos, dat is.....weet je niet.....nee, natuurlijk niet... Ik moet je wat vertellen: je broer Jose stond altijd bekend als een goed man. Nog nooit had hij, op welke manier dan ook, iets kwaads gedaan. Wie hulp nodig had kon altijd bij hem aankloppen en je kon hem vertrouwen. Maar bovendien kon hij het niet verdragen als er ergens onrecht geschiedde. En dat, m'n beste Carlos, is heel belangrijk in deze slechte wereld. Ja, het leek of je broer een goed man was. Maar, het spijt me dat ik het moet zeggen, Jose heeft heel, heel domme dingen gedaan. Het is te afschuwelijk

om het helemaal uit de doeken te doen, dus dat doe ik ook niet, maar je moet in ieder geval begrijpen dat ik niets meer voor hem kan doen. Ik zou het niet eens meer willen. Jose heeft me diep, diep teleurgesteld. Werkelijk." Plotseling werd, zonder kloppen, de deur geopend. De Empleado sprong kwaad op, maar toen hij zag dat het de padre was, zakte hij weer terug in z'n stoel.

Padre Enrico kwam als een vorst de kamer binnenzeilen. Hij deed alsof hij Carlos niet zag en stevende recht op de Empleado af, begroette hem eerbiedig.

"We hadden het net over Jose Blanco, padre", zei de Empleado, "u weet er alles van. Een trieste zaak. Carlos hier kwam bij mij z'n beklag doen."

De padre pakte een sigaar, stak hem aan, blies enige zware rookwolken uit en keek droevig naar Carlos. Hij vertrok z'n gezicht alsof hij alle smarten van de wereld erop moest tonen. Een beter doel kon hij zich niet wensen.

"Carlos toch, Carlos toch, wat moet ik nu weer over je horen? Ik dacht dat jij onderhand wel oud en wijs genoeg was om beter te weten. Onze Verlosser Christo heeft toch gezegd dat je vertrouwen moet hebben in Dios en dat dan alles goed komt. Je moet niet klagen en zwak zijn, je moet flink zijn en gehoorzamen. Jij kunt toch niets voor je broer doen, het is te afgrijselijk wat hij uitgehaald heeft. Alleen de goede Dios kan hem nog helpen. Probeer dus maar veel te bidden voor Jose, en ook voor jezelf, dat je wat meer tevreden mag zijn met alles wat de goede Dios je gegeven heeft. Ga nu en vergeet niet wat ik je gezegd heb. Dan zullen je zonden vergeven worden."

Carlos stond op, schuifelde de kamer uit. Toch voor niets. De Empleado wuifde hem uit, samen met de padre. Grijzend.

Wim van der Wurff.

MENEER GEURTS GEURT NIET MEER !

Ik heb de vorige keer meneer Geurts enkele tips gegeven om zijn lokaal niet meer te laten stinken, en ik ben blij dat het wat geholpen heeft!!

Direct nadat hij mijn stukje gelezen had, heeft hij de ramen wagenwijd opengezet, zodat alle stank zeer snel verdwenen was.

Ja, natuurlijk moest hij weer even terugpesten door het even flink te laten tochten (zodat alle schriften door de klas woeien) en dan met een sluw lachje vragen: "Is het zo goed, Paul?" (maar ach, laat ik daar maar geen aandacht aan schenken, zo is hij nou eenmaal, en ik moet hem maar dankbaar zijn, dat het nu niet meer stinkt).

Maar laat ik nou niet te vroeg juichen, want de laatste tijd zijn de rookwolken bij de heer de Nijs wel wat erg dik, maar ach hij geeft zo verschrikkelijk interessant les, dat ik hem dit liever niet kwalijk neem!

En zo zien die vervelende figuren uit de hogere klassen dan maar weer; dat die "kleine" 1^e klassertjes zelfs nog nuttige dingen kunnen schrijven, in tegenstelling tot de hogere klassers die haast alleen maar wartaal op papier kunnen zetten. (Dit is natuurlijk mijn eigen mening, hoewel er velen zijn, die het met mij eens zijn. Met de vriendelijke groeten aan alle al dan niet stankveroorzaken- de personen,

Paul Antonio lf.

PS: Er zijn mensen die denken dat ik het kwaad bedoel, maar dat is echt niet zo!

I love music! (Ik hou van muziek dus!)

***** voorheen: ELPEEPOP

Dat is me ook wat moois!
Nauwelijks had ik aan het papier toevertrouwd dat Love is the Drug van Roxy Music was geloopt, of ze brengen het ding opnieuw uit en hij suist de top 40 binnen. In ieder geval wordt het peil erdoor verhoogd!

Still crazy after all these years = Paul Simon

Na zijn scheiding met Art Garfunkel, met wie hij zijn grootste successen boekte, heeft Paul Simon diverse elpees gemaakt, waarvan There goes rhyming - Simon wel de bekendste was. Op deze plaat hebben we intussen al 'n tijdje moeten wachten, maar het resultaat is dan ook van grote klasse geworden. Still crazy etc. is vooral een sterke elpee geworden waar het de teksten betreft, absolute topklasse. De meeste nummers zijn waarlijk poëtische hoogstandjes. De muziek daarentegen is zeer sober gehouden. Op de langspeler staan natuurlijk het bekende My little town, waarin hij nog eens met Garfunkel samenzingt en dat ook op de elpee van deze laatste voorkomt, en het geniale 50 Ways to leave your lover. Opmerkelijk op de plaat zijn een tweetal sax-solo's van Mike Brecker en Phil Woods. Tevens staat op deze elpee de meest intrigerende song die ik de laatste tijd heb gehoord, het uiterst kalme Night game, met nota bene een mondharmonica-solo van Toots Thielemans! Een dissonant op de plaat vind ik het nummer Some folks' lives roll easy, dat ondanks een goede tekst de mist in gaat door een vervelende melodie. Toch een zéér sterke elpee, en daarom voor Paul Simon 'n

Elite Hotel
Emmylou Harris

Met Emmylou Harris op de country-toer, dat zou ik een ieder willen aanraden die dit soort muziek een warm hart toedraagt. Over het algemeen zeer gevoelige songs op deze plaat, waarvan het op single én televisie verschenen Together again wel de bekendste exponent is. De elpee opent overigens met een nummer dat aardig de pan uit swingt, Amarillo. Op deze langspeler verder het zeer goede werkje van Lennon en McCartney Here, there and everywhere, en het overbekende Jambalaya (uit 1952!) wordt ook door Emmylou weer es uit de kast gehaald en opgepoetst. Emmylou Harris is tegenwoordig veelvuldig te horen op andermans platen, zoals op Desire van Bob Dylan en bij Linda Ronstadt, die overigens op Elite hotel ook twee nummertjes meezingt. Hiermee zet ze een traditie voort waaraan door de dood van Gram Parsons (op deze elpee vertegenwoordigd met twee nummers), met wie ze altijd samenzong, een vroegtijdig einde was gekomen. Ook live kan Emmylou goed uit de voeten, wat ze onlangs in Amsterdam nogmaals bewees. Haar succes daar was mede te danken aan een fantastische begeleiding, en daarvan is ook op Elite hotel sprake. Al met al reden genoeg om deze plaat eens op de draaitafel te leggen!

9-

Ludger Hoekstra 5.1

Volgende maand o.a.
How dare you! van 10cc

9-

AAN DE SCHOOLLEIDING

Lijkt het u niet wenselijk dat de deur aan de linkerzijde van de cour beveiligd wordt? Een jaar geleden is er al een persoon door de deur gekinkeld evenals 9 maart jongstleden. Het moet nu wel duidelijk zijn dat deze deur een bedreiging vormt van onze schoolgemeenschap: een duwtje is al voldoende om met de benen te blijven steken tegen de houten deurspijl beneden, om vervolgens het glas te trotseren.

Dit gevaar wordt vergroot door het overvloedig gebruik van de deur en het grote aantal mensen, die er hun pauses doorbrengen. Al geeft het een nare indruk, gaarne zou ik beide zijden van de deur voorzien hebben van bijvoorbeeld een traliewerk.

Peter van Gastelen 5g

SCHONERE GANGEN

In de vorige BOLWERK klaagde men over de vervuiling van de school en de cour. Er is nog eens extra nadruk gelegd op regel zoveel van het leefreglement dat er in de gangen niet gegeten mag worden. Het is de dames en heren leerkrachten, die in de pauzes de gangen onveilig maken, misschien wel opgevallen, dat men zich hieraan nog steeds niet stoort.

Volgens mij komt dit doordat de gemiddelde leerling (ik zelf dus ook) de pauzes hard nodig heeft om zijn/haar lessen nog eens door te kijken. De aula is daarvoor bepaald geen geschikte plek door al het lawaai en de beperkte ruimte met weinig loop-ruimte zodat je stoel steeds omgeschopt wordt enz.

Daarom lijkt het mij een goed plan om de gangen open te stellen voor mensen die willen eten en leren tegelijk en dan per gang twee of drie prullebakken te plaatsen zodat het probleem van broodkorsten, klokhuizen en broodzakjes, ook achter de verwarming, opgelost is.

Een beroeps op-de-gang-eter

Boef van de maand is degene die anonieme brieven in BOLWERK wil verbieden, want BOLWERK zonder anonieme brieven is als tante mien zonder roddelrubriek.

Dat was ik dus voorts van mening.

EEN HARTIG WOORDJE

Wij tweeën vinden de pius x een smerig schooltje. In de wc's liggen closetrollen als serpentine verspreid. De cour is ook zo'n vieze prutboel. Overal liggen plastic zakjes en er lag ook een zakje brood met zes boterhammen.

Dit is schandalig, vind je niet !?

De mensen moeten eens rekening houden met die schoonmakers, net of die het voor hun lol doen.

Al is dit ouwe koek, we zouden het nodig vinden dat jullie het laten.

Paul en Johnny le

GEACHTE BOLWERK LEZERS

Wij van de werkgroep hebben ons gebogen over het probleem van de werkloosheidtoename in 1976.

Wij (het hele werkgroep bestuur) zijn van mening dat:

- a) de leerlingen niet meer de cour hoeven te vegen, want dat zou werk opleveren voor de buitenlandse gastarbeiders;
- b) de leerling goed werk doet met het strooien van propjes en het proppen van plastic propjes, zakken en bekertjes tussen de verwarmingen. Volgens ons zou dit weer werk opleveren voor:
  - a) de w.w.ers
  - b) de verwarmingsmonteuren.

Wij vinden dat er meer plastic zakken en bekertjes in omloop zouden moeten worden gebracht. Dit zou de vervuiling bevorderen → werk voor de w.w.ers. Bovendien zouden er geen afvalbakken moeten zijn

moeten worden gebracht. Dit zou de vervuiling bevorderen werk voor de w.w.'ers. Bovendien zouden er geen afvalbakken moeten zijn want anders gooit iedereen het daarin en dat is niet de bedoeling. Er zou een grote bak voor het kamertje van de heer Schreurs moeten staan, zodat iedereen die een prop of plastic zak of beker kwijt wil het daarin kan gooien, proppen en dauwen. Deze bak zou dan eens in de week leeg gestrooid moeten worden over de cour en in de lokalen → werk voor de w.w.'ers.

De werkgroep: René van Rossum
Huub de Koning

de klasseleraar

Functie van de klasseleraar:

1. In de huidige situatie is de klasseleraar meestal een waakhond. Hij houdt de studieresultaten van de leerlingen van z'n klas in het oog. Als er daarmee iets mis dreigt te gaan, begint hij "handelend" op te treden. Als dit niet direct het geval is, blijft hij vaak geheel passief. Zijn taak bestaat in feite dus hieruit: mede ervoor zorg dragen dat alle leerlingen in de volgende klas terecht komen. Hieruit resulteert in vele gevallen een vrij eigenaardige instelling (nl. dat ijver en vlijt zaligmakend zouden zijn) waardoor de leraar zelfs op dat terrein bijna machteloos is.
2. Maar de huidige situatie is veel te beperkt. In het ideale geval moet de taak van de leraar zijn: proberen te bevorderen dat de leerling zich, binnen het op den duur toch als benauwend ervaren schoolstelsel, zelfstandig ontplooit op de manier die voor de betreffende leerling het meest geschikt is.

Practijk:

Het blijkt dat sommige leraren niet eens in staat zijn, de functie genoemd onder 1. op acceptabele wijze te vervullen. Ze laten de zaak maar wat op z'n beloop en het schijnt ze weinig te kunnen schelen. Het is tekenend dat de leraren die het beter doen, vanzelf uitkomen op een aanpak zoals onder 2. Uit dit alles volgt:

- a. men kan niet iedere willekeurige Pietje Onbenul tot klasseleraar bombarderen, vooral niet wanneer men naar functie 2. toe wil werken.
- b. men moet naar functie 2. toewerken.
- c. het systeem in de 1e t/m 4e klas (één leraar per klas, in de 1e twee studiebegeleiders) moet gehandhaafd blijven.
- d. in de 5e en 6e klas moet een ander systeem komen, want daar geldt momenteel: "men wende zich tot de conector"; deze brave man weet echter niet eens wie er in de 5e of 6e zit en heeft het bovendien te druk om zich met z'n leerlingen te bemoeien.

Opmerkingen:

1. Ik ben mij ervan bewust dat vele leraren niet in staat zijn te voldoen aan de eisen die uit functie 2. zullen voortvloeien: het blijft behelpen. Toch zie ik hierin geen reden om op de oude manke voet door te gaan.
2. Behalve de functie van klasseleraar zou ook de functie van de school op zich nader vastgesteld moeten worden. Niet alleen vele leraren, maar ook vele leerlingen schijnen daar nog uitermate kinderlijke ideeën over te hebben.
3. Gelukkig begint ook de Welzijnscommissie zich "te bezinnen op de inhoud van het klasseleraarschap en op de eventuele taak van een

zg. klassenouder". Zij nemen zo weer een hoeveelheid werk uit de (op dit gebied onbekwame?) handen van de leraren zelf, maar je kunt natuurlijk niet eeuwig op die manier doorgaan.

4. Dit stuk wil slechts aanleiding tot discussie zijn.

P.S. Bovenstaande geldt niet alleen voor leerlingen en leraren, maar ook voor leerlingen enleraresen.

Wim van der Wurff.

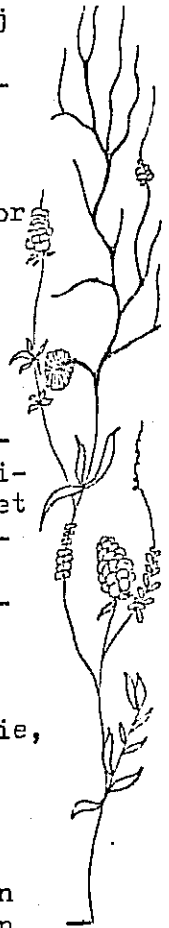
VEGETARISME? helemaal geen onzin!!

Bij deze wil ik reageren op het stukje van André Vervloet over vegetariërs in Bolwerk nummer 6. Het grootste deel van zijn redenering slaat namelijk nergens op.

Natuurlijk leeft een plant ook, maar het is tamelijk onzinnig om tegen beter weten in te ontkennen, dat er verschil bestaat tussen een plant en een dier en ze dus anders behandeld moeten worden. Een dier staat fysiologisch en psychologisch veel dichterbij een mens, dan een plant bij een dier. Een plant heeft gevoel, maar niet als zodanig, dat hij pijngevoel kan registreren. Een plant heeft geen zenuwstelsel; hij heeft niet de mogelijkheid gekregen om uiting te geven aan pijn en zich te verweren tegen of te vluchten voor wezens, die hem "leed" willen aandoen, terwijl dat van een dier bepaald niet kan worden gezegd. Elk dier zal zich tot het uiterste verzetten en kermen en daaruit kan afgeleid worden, dat een dier pijngevoel heeft en een plant niet. Daarom is het mensen wel veroorloofd planten te eten, al wordt hierdoor ook een leven verwoest; wij kunnen nu eenmaal niet van zand en stenen leven.

Aan het feit, dat je zegt, dat vegetarisme helemaal niet gezond is, kan ik wel zien, dat er in je omgeving helemaal geen vegetariërs leven. Anders zouden die je wel van je ongelijk overtuigd hebben. Ik kan genoeg voorbeelden opnoemen van mensen uit verleden en heden, die vegetariër waren of zijn en prima gezond (Pythagoras, Boeddha, Michelangelo, Ferdinand Domela Nieuwenhuis, Edison, Mahatma Gandhi, de actrice Gloria Swanson - 76 jaar en nu nog actief, de Nederlandse top-atleet en veelvoudig kampioen van ons vaderland op de lange en superlange afstand Aad Steylen, enzovoort). Trouwens, al deze beroemdheden heb ik voor mezelf niet eens als bewijs nodig. Voor mij ben ik zelf het overtuigendste bewijs, dat vegetarisme niet ongezond is. Ik ben nu bijna acht maanden vegetariër en sinds twee maanden voor vrijwel 100% veganist (ik gebruik dus geen zuivelproducten en eieren, omdat de productie van deze voedingsmiddelen, zeker met de tegenwoordige bio-industrie, met veel dierenleed gepaard gaat). Wel, als vegetarisme werkelijk zo ongezond was, zou ik dat nu zo langzamerhand aan mijn gezondheid moeten gaan merken, maar ik voel me nog steeds prima. Het vegetarisme is door de eeuwen heen blijven bestaan. Als het schadelijk was, zou het al lang achterhaald zijn. Erg vreemd is het ook, als het waar zou zijn wat jij zegt, dat bekende natuurartsen opmerkelijke resultaten behalen met hun naturalistisch-vegetarische diëten en er verbeteringen optreden bij ziekten (zoals bepaalde hartziekten en reumatiek), waarvan de farmacologische geneeskunst alleen maar de symptomen weet te bestrijden!

Het is natuurlijk wel zo, dat je vlees en vis (en zuivelproducten en eieren) niet zondermeer uit je toch meestal al onvolwaardige voeding moet weglaten. Je moet volwaardig voedsel eten met als vervangende eiwitbronnen combinaties van peulvruchten, volle granen, zaden en noten.

Met de adviezen van en de produkten uit reformhuizen kun je zeker een gezonde vegetariër worden.

Of wil je soms beweren, dat het vlees uit de hedendaagse bio-industrie, boordevol met chemicaliën, pesticiden, antibiotica, hormonen, kleur- en smaakstoffen, enzovoort, bevorderlijk is voor de gezondheid?

Dat de wet van de natuur is: eten en gegeten worden, is zonder meer waar. Het is inderdaad de wet van de natuur, dus van het instinct. Wanneer een roofdier een ander dier doodt, volgt hij zijn instinct, maar de mensen laten zich niet leiden door het instinct, soms zelfs niet meer door het verstand, maar door het geld, dat bijvoorbeeld grote voederindustrieën in de reclame steken, om zodoende bepaalde verlangens op te wekken. Vlees is een onnatuurlijk voedsel voor ons. We willen het alleen eten als het zo goed bereid is, dat we er (vrijwel) niet meer aan herinnerd worden, dat het van een gedood dier afkomstig is. Welk mens krijgt ook trek in een stuk vlees, wanneer hij een koe vredig in de wei ziet grazen? Wel kun je trek krijgen in een appel, als je ze zo vol en rijp aan de boom ziet hangen, Wanneer je een tijdje geen vlees meer hebt gegeten, verdwijnt vanzelf de behoefte eraan. Ik ben niet de enige, die dit uit ervaring weet. En als je dan nog gelooft, dat je niet zonder vlees kunt: in de reformhuizen is prima plantaardig surrogaat van vlees verkrijgbaar. Daardoor laat je in ieder geval de dieren niet de dupe worden van je smaakbehoefte.

Je redenering, dat er veel te veel planteneters zouden komen, die alles kaalvreten, zodat tenslotte elk organisme sterft, is ook helemaal niet waar. Het wereldvoedseltekort is in feite een eiwittekort. Een koe bijvoorbeeld levert 1/10 deel van het plantaardig eiwit, dat ze opeet. Dit plantaardig eiwit is prima geschikt voor menselijke consumptie.

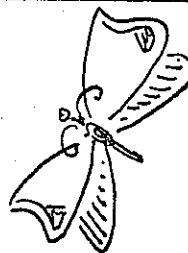
Wanneer de veestapel op een natuurlijke wijze (niet meer fokken, natuurlijke selectie) zou zijn teruggebracht tot normaler proporties, zou er op de hele wereld 3x zoveel voor menselijke consumptie geschikt eiwit zijn dan er op dit ogenblik nodig is voor de totale wereldbevolking !!

Zou een erlijke verdeling hiervan (wat niet zo moeilijk is, want van plantaardig voedsel heb je per maaltijd eerder genoeg en er ook minder van nodig) niet veel meer rendement opleveren, dan het steeds maar weer sturen van geld aan de ontwikkelingslanden. Een groot deel van de uiteindelijke opbrengst van het land (bijvoorbeeld sojabonen) komen toch weer ten goede aan veevoer, omdat de bevolking in de derde wereld, wat het prijzenaanbod betreft, niet kan concurreren met de westerse voederindustrieën.

Dat je als vegetariër geen bontjassen moet dragen en niet moet gaan vissen ben ik helemaal met je eens !

Vera Verhulst, klas 6E.

vanuit de tuin

We hebben al veel gezaaid deze maand, in de kas en buiten, in potten en in de vrije grond. De kervel komt op, rabarberneuzen steken uit de grond, karmozijnbes en kattedoorn zijn al verspeend, maar we houden ze nog even in de kas, waar de rosmarijn al in bloei staat. Buiten loopt de ribes uit, de zwarte els heeft katjes, bijna alle vaste planten laten merken dat ze er nog zijn.

We delen al ijverig zaden en plantjes, die we teveel hebben, uit aan de liefhebbers. Aan het eind van dit stuk vindt U een lijst.

Voor het vernieuwen van de voorgevel hebben we drie stukken van de zijwand van een noodschool gekocht. Er zitten veel ramen in, ook bovenlichten die open kunnen blijven staan als we er van binnen gaas tegen timmeren. De operatie zal verlopen volgens de plannen van een oud-leerling; een paar vaders hebben hun hulp al aangeboden.

De witte duiven van onze burens beginnen grote belangstelling voor onze hokken te tonen. Ze hebben weliswaar een til, maar onze hokken zijn blijkbaar gezelliger om in te gaan nestelen. Bovendien weet je nooit of iemand zijn brood of wat zaad laat liggen, een vliegende vogel..enz. Er zal weinig aan te doen zijn, behalve steeds maar weer wegjagen, zolang ze geen olijftak in de bek hebben.

Dan zijn er de alleraardigste honden van de boer achter ons, die regelmatig door de pas ingezaaide bedden raggen. We proberen het nu met wijnruit langs de randen (men zegt dat honden er een hekel aan hebben) en verder zullen we de heg wat opvullen. De rozebottels die we geplant hadden, beginnen eindelijk op te komen en de Gallische roos heeft heel wat scheuten gemaakt.

Last but not least onze mollen. De schattingen lopen uiteen van 6 tot 50 stuks. Niets is meer veilig voor ze, steeds vinden we weer dode planten (tijm, wijnruit, hysop) die met hun wortels in de lucht hangen. Onder de tegels die om de perken liggen kun je een interessant gangenstelsel vinden. We hebben al verscheidene tips gehad, zoals het leggen van teentjes knoflook in de gangen, waaraan we nu begonnen zijn en het planten van wolfsmelk, waarvan mollen niet zouden houden. Die wolfsmelk is inmiddels in potten gezaaid en kan dan in mei naar buiten. We hopen dan op den duur alleen nog wat snipverkouden gravertjes tegen te komen. Voor verdere milieuvriendelijke en niet-dure anti-mollentips houden we ons aanbevolen.

Hieronder volgt dan een lijst van zaden en planten, die we op 't ogenblik kunnen leveren:

<u>planten</u>	<u>zaden</u>
alsem	afrikaantje
boerenwormkruid	agrimonie
bolderik	eenjarig bonenkruid
bonenkruid (overblijvend)	doornappel (zeer giftig)
citroenmelisse	goudsbloem (enkel)
dragon	hartgespan
hartgespan	heemst
wilde kaardebol	hysop
klaproos	koriander
luchtui	maanzaad (papaver)
nagelkruid	mosterd (zwarte)
pimpernel	muskaatsalie O.I.kers
St. Janskruid	wilde peen
toorts	salie
tijm	wilde ridder- spoor (giftig)
vingerhoedskruid	selderie
	venkel
	wede
	weegbree
	wouw
	zeepkruid
	wijnruit

Planten en zaden zijn gratis. We hebben geen bezwaar tegen een kwartje in de pot voor een ijsje op een warme dag.

P. Hoving - Helling.

FEEST

Vrijdag 27 februari. Feest 2e en 3e klassen. Aanvang 8 uur.

Niet geheel toevallig was ik op dit feest aangeland. Ik had beloofd wat lichten aan te draaien, want ik ben vrijwel de enige op school die dat doet op zo'n manier dat ze later ook weer uitgedraaid kunnen worden. (buiten mij zijn het verder Nick, Victor en Leon die deze kunst beheersen) Ik kwam dus om te werken en nog wel voor niets. Daarom vond ik het bijzonder grof dat ik er meteen al weer bijna uitgekegeld werd door een leraar, een wiskundeleraar nog wel. Wat deed die man daar eigenlijk? De heer Braet heeft het al gezegd: wiskundeleraars hebben geen maatschappelijk nut. Daar ben ik het helemaal mee eens en ik vind dat ze zelf eens in moeten zien dat ze, o.a. op maatschappelijk gebied, grote nullen zijn. Als zulke lui dan ook nog op een feest komen, moet het wel helemaal mis gaan. Bovendien zullen ze het zelf toch ook wel veel leuker vinden om thuis met hun rekenmachientjes te spelen? (want, beste heer Braet, ook zonderlingen gaan met hun tijd mee: ze kopen hun speeltjes nu bij Texas Instruments) Maar goed, ze kunnen er zelf waarschijnlijk niets aan doen dat ze zo zijn.

Ik schudde mijn belager van me af en ging eens luisteren naar de geluiden die uit de aula tevoorschijn kwamen. De disco draaide muziek. Er waren zelfs verschillende mensen die het leuk vonden.

Bijna al het licht was uit. Mijn medewerker Léon Vinken had daartoe opdracht gekregen van de discjockey, die alleen een rode schijnwerper op zichzelf gericht wilde hebben. Maar later op de avond moest ook die uit.

Er was ook een echt levende groep. Ze waren zich net gereed aan 't maken om het toneel te bestijgen. Helaas gaven ook zij (met name de drummer) te kennen dat er zo weinig mogelijk licht aan moest. (dachten ze soms dat bij afwezigheid van licht ook het kritisch vermogen van de oren verminderd wordt?)

De groep had de naam "Dazzle", en dat was wel toepasselijk. Vroeger hadden ze "Graveyard" geheten, en dat was misschien wel nog toepasselijker. Maar ze deden echt hun best, dat zag je zo.

De leraren die zonder na te denken gekomen waren, zochten hun heil in de lerarenkamer. Heel verstandig van ze, maar ze hadden natuurlijk ook gewoon thuis kunnen blijven. Hoe dan ook, in ieder geval heeft gelukkig niemand last van ze gehad. (op feesten valt dat trouwens over het algemeen toch wel mee)

Om een uur of elf gaf de groep een tweede optreden. Dit ging al veel beter, want bij die gelegenheid is het tot iedereen doorgedrongen dat de zanger echt aan 't zingen was.

Om 12 uur was het feest afgelopen. Op dit kritieke punt hield helaas ook de organisatie op. Trouwe soosbezoekers weten wat dit wil zeggen. Maar toch was het allemaal bijzonder grappig. Ik verheug me al weer op het feest van volgend jaar.

Wim van der Wurff.

OVER EMANCIPATIE EN ZO...

Ik erger me er de laatste tijd wel een beetje aan, dat Pius X wat achter is, wat bovenstaand onderwerp betreft. De vakken waarvan ik vind dat het wel een beetje erg bont wordt gemaakt, zal ik nu noemen:

FRANS:

Onze boekjes zijn vreselijk ouderwets en kinderachtig (de jongens hebben nog stropdassen!). Dan is het natuurlijk logisch, dat ze ook wat de emancipatie betreft nogal wat achter zijn. Nu een stukje (vertaalde) tekst: "Francoise houdt niet van speelgoed-treintjes. Ze zijn voor de jongens ! Zij houdt van poppen. Maar Roger haat poppen". "Ze zijn voor de meisjes" zegt hij, "Ze zijn stom!".

HIER ZIE JE EEN TYPISCH STUKJE DISCRIMINATIE !

MEISJES "mogen" niet met technisch speelgoed spelen, omdat ze later toch maar "moeder moeten worden".

JONGENS "mogen" alleen maar spelen met dingen die te maken hebben met wat ze later "zullen" gaan doen. (De kost verdienen!)

IEDEREEN MOET MOGEN SPELEN MET WAT HIJ ZELF LEUK VINDT !!

In een ander stukje is te lezen, dat een meisje dat nat gespoten wordt door een jongetje, direct begint te huilen.

HUILEN IS NIET IETS TYPISCH MEISJESACHTIGS !! IEDEREEN HEEFT EVENVEEL BEHOEFTE OM TE HUILEN? JONGENS MOGEN HET ALLEEN NIET !!

En in een andere tekst zie ik staan, dat als een opa, een jongen en een meisje gaan vissen, iedereen een grote vangst heeft, behalve het meisje dat één zielig visje vangt ! Denk nou eens na !

En zo zou ik nog uren door kunnen gaan !

GESCHIEDENIS:

Een paar weken geleden hadden we het over de Spartaanse vrouwen. Ik zal jullie eens vertellen wat onze lerares (M.Janssen) zei. "Het was erg nuttig, dat alle mannen van Sparta van hun 7e tot hun 60e jaar in het leger zaten (en daarom bij hun vrouw of moeder werden weggehaald), want nu hadden de vrouwen meer tijd om werk buitenshuis te doen !

Op een vraag van iemand, of kinderen hun moeder niet nodig hebben, antwoordde zij: "Jij gaat maar eventjes van de ideale situatie uit, er zijn genoeg kinderen die in een weeshuis veel gelukkiger zijn dan thuis (?)"

Nou ik denk dat er niet veel van zulke kinderen zijn, en bovendien doet ze nu maar net alsof een vrouw, die haar dagindeling een beetje plant, niet èn kan werken èn kan huishouden !

MUZIEK en AARDRIJKSKUNDE

Over deze mensen die elk meisje schatje noemen, of die elk meisje voortrekken, zeg ik liever niets !!

Iemand uit 1 f.

Dit is nu een artikel waar zeker een naam onder had moeten staan. Als je mensen aanvalt moet je dat doen met open vizier.

Omdat we echter vermoeden dat mevr. Janssen onder het verwijt aan haar adres niet gebukt zal gaan - haar kennende moet het verwijt van "iemand uit 1f" op een misverstand berusten - en omdat we van de andere kant het onderwerp uitermate belangwekkend vinden, menen we er goed aan te doen voor deze éne keer de overtreding van de spelregels maar door de vingers te zien. Maar het is wel de laatste keer.

l.v.

FEESTAOND

BRUGKLASSERS

Vrijdag 20 februari was er een feest voor de brugklassers. (eindelijk). Om tien over zeven ging de deur open, waar wij stonden om de kaartjes in ontvangst te nemen. Na een tijdje kwam er niemand meer en gingen wij ook naar de aula om feest te vieren. Daer was iedereen al aan het dansen. Na enkele platen stelde de disjockey zijn medewerkers en zichzelf voor. Hij zei, dat hij nog een verrassing in petto had en dat er regelmatig kwisjes zouden worden gehouden met kleine prijsjes. De disco zag er heel leuk uit. Er was een stelling met zilverpapier bedekt, waarop o.a. een ligtorgel scheen. Dat gaf een leuke sfeer.

Enkele platen later stelde hij zijn eerste vraag: de vier volledige namen van de Beatles. Victor G. was de eerste die ze alle vier goed had. Hierna werden de carnavalshits gedraaid. Daarop werd door iedereen door de gang en de aula gezwaaid. En sommigen dansten in een kringetje rond. Op verzoek werden ook enkele schuivelplaten gedraaid. Hierna werd de tweede vraag gesteld: noem tien verschillende automerken. Na enkele volgende platen werd op verzoek van de mensen die de drank verkochten een flesje appelsap aangeboden aan die leeraar, die een kinderliedje uit zijn tijd zou zingen. De heer de Vilder had die moed. Hij begon met: Moriaantje, zo zwart als roet. Dat bracht hij er redelijk van af en verliet onder luid aplaus het toneel. Verder ging het weer met dansen. Daarna kwam de verrassing. Het was een jongen, Theo, die stukjes van bekende liedjes en scetches imiteerde. Hij trok daarbij allerlei gekke gezichten. Dit deed hij zeer goed. Hij zou op het einde weer verschijnen.

Bij een van de volgende schuivelplaten deed meneer Herben zeer enthousiast met een leerling mee. Jan met het touw kwam na het liedje: "die ouderwetse winter". Hij vroeg ons of wij ouderwets-touwtrekken konden. Voor ouderwets-touwtrekken had hij acht kinderen uit twee verschillende klassen nodig: vier jongens en vier meisjes. Het werd een wedstrijd tussen 1A en 1D. De jongens moesten klaar gaan staan om te trekken. Maar wat moesten de meisjesjes nu doen?. Die moesten de jongens van de tegenpartij kietelen. Sommige meisjes hadden pech. De jongen die zij hadden uitgekozen, kon tegen kietelen. 1D was de sterkste en won. Het liep tegen het einde en dus kwam Theo weer. Ook deze keer was het weer leuk. De één na de laatste vraag was: hoeveel lampen branden er boven het toneel. Degene die dit goed had, (Leonieke W) kreeg een singeltje van Corry van Gorp. "Mijn soezafoon". De allerlaatste schuivelplaat werd nu gedraaid. Toen was het wel welletjes en mochten (moesten) we naar huis gaan. Wij en enkele andere kinderen mochten de aula opruimen, en toen dat gebeurd was mochten wij ook naar huis gaan. De kinderen, die niet zijn geweest hebben iets geweldigs gemist, het was een harstikke goed geslaagd feest.

José Guit
Conny Onnouw 1D.

UITZICHT

Ach ja, dat kan niet missen. Aan het begin van elk seizoen is er wel iemand die over dat komende seizoen gaat schrijven, en nu doe ik dat, en nog wel over de lente.

Daar kijk ik namelijk op uit.

Onze buurman heeft er sinds 2 weken 66 kleine lammetjes bij, met samen 264 pootjes, waarmee ze van de vroege ochtend tot de late avond buitelen, springen, wankelen, uitglijden, opstaan, huppelen, rennen en waar ze nog tienduizend andere ongecontroleerde bewegingen mee maken, tot ze

moe worden (maar dat doen ze haast nooit) en dan laten ze zich gewoon vallen en zover het oog reikt zie je dan overal kleine witte watten in het groene gras liggen.

Er is slechts één lammetje dat zich afkeert van het stompzinnige gebuittel van zijn soortgenoten, en dat is een Narcissuslammetje, dat diep in de oogjes van zijn spiegelbeeld in de sloot tuurt.

Nu komen ook de eerste dappere bloemetjes op, en wie met een vergrootglas door het gras kruipt, ontdekt wel 2 of 3 sneeuwklonjes, enkele madeliefjes, en zelfs 1 felblauw ereprijsbloemetje.

Eerst was het weer een beetje blauw, maar eensklaps verandert het: de lucht trekt snel dicht en wordt loodgrijs en zwaar en vuil, een laatste zonnestraaltje gluurt uit een open stukje, even is de wilg goud belicht, fonkelen zijn katjes in de zon, even is de pruimeboom die ervoor staat helgroen, even wordt dit alles omgeven door een wonderbaarlijk mooie regenboog. Heel kort duurt dit maar, dan verdwijnt de zon helemaal, het landschap wordt egaal grijs, en de eerste regendruppels tikken al tegen het raam.

Ik wil maar zeggen, het wordt weer lente.

Koosje.

DE LEERLING

Wij kunnen de leerling onderverdelen in een aantal groepen.

1. De ijverige leerling.

De ijverige leerling maakt trouw aantekeningen, schrijft alles over van het bord en stelt informatieve vragen. Het huiswerk ziet er goed verzorgd uit en de proefwerken en schriftelijke overhoringen zijn goed. Fouten worden bijna niet gemaakt en hij of zij is een wellust voor het oog der leraar. Ze mogen vaak leuke karweitjes doen, zoals het bord uitvegen, luxaflex naar beneden trekken of een boodschap doen voor de leraar.

2. De middelmatige leerling.

Soms is deze leerling actief, ook komt het voor, dat hij van zijn buurman overschrijft. De cijfers zijn meestal voldoende, maar er moet dan wel voor gewerkt worden.

Tijdens de les wil de aandacht nog wel eens verslappen en de leraar, die dat weet, roept dan: "Hee Frank, het bord is hier, niet buiten." Ook dit soort leerling weet het eindexamen wel te halen.

3. De rustverstoorders.

Wat bezielt ze toch, die rustverstoorders? Willen ze de aandacht trekken en populair worden? In ieder geval staan ze meer op de gang, dan dat ze in de klas zitten. Het zijn vaak goede bekenden bij de correctoren. Eeuwig zitten ze te kletsen in de klas. De leraar weet vaak niet, wat te beginnen met zo'n individu. Ze hoesten en niezen luidruchtig en plaatsen opmerkingen, waarbij ze dan direkt de lachers op hun hoofd hebben. Ze zijn het onderwerp op een rapportvergadering. Toch weten ze steeds met de hakken over de sloot te gaan.

4. De vergeetachtigen.

Kenmerkend is, dat ze ook in de andere groepen voorkomen.

Hun huiswerk is zelden in orde. Vragen, die op de laatste bladzijde staan, zien ze gewoonweg niet en ze vergeten constant hun huiswerk te maken. (stond niet in mijn agenda).

Ze vergeten de tijd en komen te laat op school. Warhoofden zijn het. Hun huiswerk is incompleet, want ze hadden te weinig tijd...

Ze zijn vaak absent, vooral wanneer er een proefwerk wordt gegeven.

Uiterst traag schrijven ze hun aantekeningen over.... (van anderen) Proefwerken leren ze nooit; ze maken spiekpapiertjes, die ze in hun agenda stoppen. Ook wil het wel eens voorkomen dat ze, met een boek op hun schoot een proefwerk maken. Hoe doen ze dat op hun eindexamen?

5. De geintrappers en kleuters.

In iedere klas zitten er wel een paar. Ze zorgen voor het amusement. Ze letten wel goed op, maar weten tijd te vinden om grappen te maken, moppen te tappen en rake opmerkingen te plaatsen, waarbij de leraar moeite heeft zijn gezicht in de plooi te houden. Zonder de geintrappers zou de les gewoon saai zijn.

Kleuters zijn meestal geintrappers die niet lollig zijn en al een x-aantal keren zijn afgegaan. Ze weten niet van ophouden en lijken op rustvershoorders.

Hans Herfst 5i

WORLD PRESS PHOTO 1976

World Press Photo Foundation is een door het dagblad "De Telegraaf" in het leven geroepen instelling, die elk jaar een internationaal samengestelde jury een keuze laat maken uit de ± 3.000 ingezonden persfoto's. De doelstellingen van WPPF zijn tweeledig: ten eerste wil men de persfotografen in het zonnetje zetten en ten tweede wil men de mensen een kijkje op het wereldgebeuren.

De beste foto's worden eerst een tijd (dit jaar v.a. 14 april) in het Van Gogh-museum tentoongesteld, waarna de tentoonstelling door heel Europa zal reizen. Deze foto's worden bovendien gebundeld en uitgegeven.

De winnaars krijgen een beloning, die bestaat uit o.a. f. 5.000, "The Golden Eye Trophoe", "Diploma of Excellency", een vliegreisje en een uitnodiging om de opening v.d. tentoonstelling in het Van Gogh door een bekende Nederlander bij te wonen. Bovendien levert de bekendheid die zij met deze prijs krijgen, ook nog brood op de plank op.

- Op zich is het misschien wel eens goed om de persfotografie, verdomhoekje van de fotografie, voor het voetlicht te halen.

Ook is het heel nuttig de mensen dmv deze foto's op de verschillende aspecten van de wereld te wijzen, waarbij de fotografie zich als visueel, en dus direct medium, uitstekend leent voor dit bewustmakingsproces.

- De WPPF heeft echter nogal vervelende kanten.

Ten eerste is de opvatting van de WPPF wat betreft het wereldgebeuren nogal beperkt: alleen de extremen zijn de aandacht waard (een foto van een achteraf-straatje op een regenachtige middag wordt nooit beloond) maw, vooral de nogal sensationele foto's worden gewaardeerd.

Deze jacht op sensatie, zo kenmerkend voor de Telegraaf, wordt werkelijk, stuitend wanneer het neerkomt op het bewust exploiteren van het leed van anderen.

Er is nauwelijks overeenstemming tussen het leed van de moeder die van een afgebroken balkon te pletter valt (dit jaar bekroond door WPPF) of dat van de Vietnamese moeder die met haar kind_†(tevergeefs) tracht aan de verdrinkingsdood te ontsnappen en de beloning die de fotograaf wacht voor het gebruikmaken van deze situaties.

- De WPPF schiet haar eigen doel gedeeltelijk voorbij: het beeld dat zij van de wereld geeft is allesbehalve objectief en zij beloont fotografen die dat eigenlijk niet toekomt.

† Tevergeefs, want de fotograaf had al zijn aandacht nodig bij het maken van de foto, inplaats van een poging te doen de vrouw te redden.

Koosje Sierman 5c

EN DE DERDE WERELD DAN?

Na zowat een volledige werkweek vergaderen, overleggen en telefoneren als lid van de b.c. met het eind nog niet in zicht, las ik het artikel van Peter van Eeten in C.S. Over diens bekeering tot de epicuristische leer van de zelfgenoegzaamheid, het genoeg hebben aan jezelf. Tot vijf jaar geleden was ook hij nog slachtoffer van de idee dat de mens een sociaal wezen is, dat zich met soortgenoten moet omringen om mens te zijn.

Een eigentijdse aan-,bij-, op- en voor-elkaar-zitter dus met een verantwoord kwantum vergaderingen in 't algemeen belang.

Toen, op een eenzame najaarsvakantie op Jersey, ontdekte hij de zelfgenoegzaamheid. Moeizaam slaagde hij erin zich te bevrijden uit het web van het sociale functioneren. "In mijn geval betekende dat: het opgeven van het opzettelijk streven mensen te ontmoeten, het kappen van alle activiteiten in het verenigingsleven en het afweren van ieder beroep op je medewerking aan dingen die toch uitsluitend kommer en ergernis met zich meebrengen, in het bijzonder vergaderingen, spreekbeurten en soortgelijke verschrikkingen. Het heeft allemaal zo goed gewerkt dat ik er soms zelf verbaasd over ben.

Sinds een jaar of twee leef ik als een kluizenaar. Ik ontvang zo weinig dat het, als het er eens van komt, nog een plezier is ook. Neurosekweker nummer 1, de telefoon, rinkelt alleen nog voor een paar zakelijke dingen en voor verkeerd aangeslotenen. Er is nog voor twee levens muziek om te leren kennen, en voor vijf om opnieuw te horen. Het lezen, door de aard van mijn werk lange tijd een lastige plicht, is weer een bron van genot geworden, doordat ik consequent alleen dat lees waar ik op dat ogenblik behoefte aan heb.

Mijn vakanties, twee keer per jaar, werden ongekennde hoogtepunten."

Dat Van Eeten zich bewust was van het vermanende vingertje van de lezer, blijkt uit zijn slotalinea:

"En de Derde Wereld dan, en het onrecht en de onderdrukking overal, is dat dan niets. Zou je niet ... Och, het leven dat me rest is kort, hoe dan ook, en met mijn kleine krachten en loze kreten kan ik weinig uitrichten, zoveel heb ik wel geleerd. De enige die ik misschien ook op den duur gelukkig kan maken, als ik voorzichtig tewerkga en met veel beleid, dat ben ik zelf, als ze me maar laten betijen."

Zo Leo (Gerechtigheid), daar kun je het mee doen. Verbeter de wereld, eindig bij jezelf.

Wat doe ik ermee? Kweetniemeer. Wat Van Eeten doet, is natuurlijk je reinste escapisme. Als iedereen zo zou handelen, zou dat rampzalig en ontoelaatbaar zijn. Maar zo moet je het niet stellen, geloof ik. Waarheden zijn niet absoluut en gelden niet zonder aanzien des persoons. Iedereen heeft recht op zijn waarheid, op een levensvisie die met schade en schande verworven is. Van Eeten heeft zijn escapisme verdiend; echte escapisten rusten op onverdiende lauweren.

In hetzelfde nummer van C.S., dat helemaal aan filosofie gewijd is, staat een waanzinnig artikel van Andreas Burnier over Wittgenstein en Nietzsche. Van de pas op latere leeftijd krankzinnig geworden Nietzsche citeert zij de uitspraak, dat men slechts mag praten over "was man überwunden hat" (wat men doorleefd heeft).

Een mens moet niet te snel denken iets "überwunden" te hebben.

A. Braet

P.S. Ik realiseer me volkomen, dat ik de kwade kans loop dat één van de nieuwe conrectoren zich na lezing van Van Eetens be-toog alsnog terugtrekt. Denk echter aan het woord van Nietzsche!

Politieke poëzie moet voortkomen uit diepe emotie en overtuiging. Politieke poëzie is dieper emotioneel dan iedere andere vorm van poëzie behalve liefdespoëzie. Je moet door de hele totaliteit van de poëzie zijn heengegaan voordat je een politieke dichter wordt. En een politieke dichter moet bereid zijn om de smaad op zich te nemen, dat hij de poëzie en de literatuur verraden zou hebben voor een concrete zaak. Daarom moet politieke poëzie zich innerlijk wapenen met genoeg substantie en inhoud en emotionele en intellectuele rijkdom om al dat soort verwijten te trotseren. Ze slaagt daar maar zelden in.

Pablo Neruda

GEDENK OROPOS

*De vader is gedeporteerd
het huis verweesd
wij vegeteren de dictatuur
in dichte duisternis*

*En jij, zwaarbeproefd volk,
gedenk Oropos.*

*Beween de achtergebleven moeder
beween de bomen en de vogels
de nacht valt in ons vaderland
o land beroofd van liefde*

*En jij, zwaarbeproefd volk,
gedenk Oropos.*

*Al zit het gevangen in prikkeldraad
Ons hart versaagt nimmer
Wij blijven trouw aan de eed
Vooruitgang en vrijheid*

*En jij, zwaarbeproefd volk,
gedenk Oropos.*

Mikis Theodorakis

Wij kennen geen pijn, worden niet verdrukt. Het is niet genoeg dat we ons hun leed indenken of aantrekken. De vervolgd worden niet gelukkiger als wij ons hun lot aantrekken. Wanneer wij echt om hun en hun mensenlevens geven moeten wij ons inspannen, inzetten voor hun leven, hun recht, hun vrijheid. Juist nu we dat nog niet hoeven te doen voor ons eigen leven, recht en vrijheid, want dan zal het alweer te laat zijn.

Gemartelden sporen ons aan ons luie leven, rustig recht en vredige vrijheid dienstbaar te maken in de strijd tegen hun lijden, onrecht, geketend zijn.

VOOR ALEKOS

*Als jij twee keer klopt
dan drie en dan weer twee keer
beste Alekos
zal ik je open doen.
Ik heb eten voor je klaar
schone kleren voor je
en een onderdak*

3

*Als jij twee keer klopt
dan drie en dan weer twee keer
beste Alekos
zal ik je gezicht kunnen zien.
Je ogen verbergen twee gloeiende kolen
en in je borst hameren duizend harten
de cadans van je wanhoop.*

*Klop twee keer
dan drie en dan twee keer
beste Alekos.
Ik droom van je ontsnapping
Ik zie je zitten in je nauwe cel
in staat als eerste de dans te openen
op je eigen graf!*

Mikis Theodorakis
november 1968

Ik wil grotere betrokkenheid en kracht in mijn literair werk brengen.

Pablo Neruda

ARKADJA 1

4

Wester, je oren zitten verstopt, er hangen sluiers voor je blik, Westen!
 De consumptiemaatschappij verstrikt je ziel onder een zware tuniek
 je cultuur is een smeulende ruïne, je woorden gezoem van muskieten
 die vliegen boven de moerassen van je industriële productie en epidemieën,
 leugens en huichelarij overbrengen.

Vijfhonderdduizend doden in Indonesië.

Nieuwe concentratiekampen in Europa.

In de schaduw van de Akropolis wordt verbannen en gedeporteerd.

Jij ziet niets, jij hoort niets. Met 200 per uur
 rijd je jezelf op je nieuwste model zware motor kapot.

5

Ik ben Europeaan; ik heb twee oren, een om te horen en een dat doof blijft.
 Laat er een Tsjech, Rus of Pool kreunen, en kijk:
 iedereen is bewogen, de wereld vergaat!
 Maar als er een neger, een Griek of een Hindoe in nood is kan het me niet
 verdommen:

daar moet god maar voor zorgen

Ik ben Europeaan; ik heb twee oren, waarvan slechts het ene gekraak uit
 het oosten ontvangt.

Het fascisme mag opnieuw aan de deur kloppen, het houdt me niet uit mijn
 slaap.

Ik heb twee oren, het ene enorm, het andere verschrompeld.
 Elke seconde geniet ik innig verzaligd van mijn cultuur.

Arkadia 1, 4 & 5
 Mikis Theodorakis
 december 1968

IK ROEP U VANAF EEN MUUR

Luister, broeder, ik roep u luid,
 vastgeslagen aan een muur
 waar de duisternis 't nest
 met onguur
 broedsel heeft gevest.
 Hier bleef toch, als een kruid
 dat uit een rotsspleet wast,
 mijn stem onaangetaast:

zij die haar vlag nooit bespoog
 noch ooit haar schouders boog,
 nooit in haar liederen loog
 noch boze Nacht binnentooog.

Twintigmaal zong de lente, en vervloog.
 In ketens de gloed van mijn bloed.
 Mijn vleugels geprangd in een klem.
 Nu roept, zonder traan, mijn stem
 om u; mijn tong een kwetsuur
 dat gaat branden
 als een vogel van vuur
 voor uw naam.

Geen dag langer, vriend. Nee, gedoog
 niet meer de blaam
 van die blinde kerkerwanden,
 zoveel uitwegloos licht,
 zulke deuren, steeds dicht
 voor mijn oog.

Mijn hart zet op u zijn hoop,
 verwacht uw woord; woedt met het getier
 van een sterke, in zijn loop
 verstikte rivier.

Marcos Asa & Vidal de Nicolas

De tanden van een kruisboog
houden mijn vlucht genageld.

Mijn ziel is verscheurd
door het rukken, maar ik kan niet
kan mij niet lostrekken van de grendels
die mij de borst doorsteken.

Zevenduizend tweehonderd keer
kruiste de maan mijn hemel;
Evenveel malen kruiste
de gouden vrijheid mijn droom.

Voor mij doet de zon de bloemen groeien;
waarom, als ik onvruchtbaar toezie
hoe tussen de muren mijn bloed
zich in stilte ontbladert?

Jullie weten niet wat een man is,
bloedend en gebroken op een offerblok.
Als jullie het wisten zou je komen
op de golven en de wind,
uit alle omstreken,
met gebroken hart,
de kruisten uitstekend
om te redden wat van jullie is.

MET WAT HET DICHTS BIJ DE HAND LIGT

Als jullie nu op een dag te laat komt
en mijn lichaam koud vindt
van bevroren sneeuw, mijn kameraden
al dood tussen hun ketenen...
verzamel dan onze vlaggen,
onze pijn, onze droom,
de namen die wij met zachte liefde
in de wanden zullen krassen.

De oligarchie wil
dat we ons allemaal
de "lost generation" voelen.

Zij zouden wel willen
dat we allemaal in ballingschap leefden
zodat zij de grond
onder elkaar kunnen verdelen.

En als jullie ons de ogen sluit,
laat ons dan binnen de muren
die verrotten zullen met het stof
van ons vlees en die niet mogen
zijn nieuwe tomben van gevangenen.

Zij zouden wel willen
dat we alleen maar
holle woordjes rijmen
holle woordjes, lege woordjes...

.....
Jullie weet niet wat een man is,
bloedend en gebroken op een offerblok.

maar niets over
werkeloosheid of conflicten
niet luisteren naar het gesnik
van hongerige kinderen,
want dat zijn toch alleen maar
verzinsels van rooien en subversieven.

Als jullie het wisten zou je komen
op de golven en de wind,
uit alle omstreken,
om te redden wat van jullie is.

Kom met me mee
pak maar iets, wat het dichtsbij de hand ligt
laten we de zaak gaan veranderen
nu meteen!

Als jullie nu op een dag te laat komt
en mijn lichaam koud vindt,
zoek dan in de eenzaamheid
van de muur mijn testament:
De wereld laat ik alles na,
dat wat ik heb en dat wat ik voel,
dat wat ik ben geweest temidden van de mijnen,
dat wat ik ben en dat wat ik hoog houd:
een vlag zonder traan,
een liefde, enkele verzen...
en op de wondende stenen
van die grauwe verlaten binnenplaats
mijn schreeuw, als een verschrikkelijk
rood standbeeld, in het midden.

Washington Benavides

Slechts weinigen kunnen echt vragen: "Vergeef het hen". De vergiffenis wordt dan ook altijd gebruikt als: het vergeten van gepleegde misdáden, het niet voltrekken van vonnissen, het ontlopen van opgedragen verantwoordelijkheden.

En wie zou durven vragen om zand erover, om laat maar zitten. Wie zou goed keuren als er gezegd werd: "Wat moet ik daar mee, kan iemand anders dat niet doen"

Daarom wakkert de dichter de haat tegen verkrachters, generaals, beulen en sadisten aan opdat niet met de vergiffenis het besef, de straf en het recht kwijt gescholden worden.

Bovendien wijst hij aan wie de moorden pleegden en wie gestraft moet worden en bestreden. Zo kunnen wij onze plicht niet ontlopen, nu en straks, en niet zeggen: "Wij wisten dit niet"

Dit onrecht en die daaraan schuldig zijn kennen wij.

UNITED FRUIT COMPANY

Toen dan de bazuin weerklonken had,
alles toeberaid stond op de aarde
en Jehova alles had verdeeld
onder Coca-cola en Ford Motors,
Anaconda Copper en consorten,
had de trust van de United Fruit
zich verzekerd van het sappigste aandeel:
't soepel middel van Amerika,
zachte leest van mijn geboontegrond.

Zij vernederde de koninkrijken
met de naam "Bananenrepublieken":
boven op de doden die daar rustten,
Boven op de ongeruste helden
die de vrijheidsvanden deden waaien
en beschaving hadden laten tronen
richtte zij een operette aan
smijtend in het rond met keizerskronen
onder losgeslagen willekeuren,
zaaide haat, en riep tot rust en orde
dictatoren op, als zwermen vliegen:
de Trujillo-vliegen, Tacho-vliegen,
de Cartas- en Martlnez-vliegen,
de Ubico-vliegen, vliegen druipend
van het bloedbad van de kleine man,
van de marmelade en de jam:
op de dodenakkers van de volken
zwermen zoemende bloeddronken vliegen,
circusvliegen en geleende vliegen,
specialisten in de tyrannie.

Zo omzwermd door bloederige vliegen
komt dan de United Fruit aan wal
en begint met koffie en met vruchten
zijn piratenschepen vol te stouwen
die als dienbladen de schat ontvoeren
van een land dat diep en dieper zinkt.

Al die tijd, in de suikerdoondrenkte
afgronden van onze havenkaden
zakken Indios ineem, als enig lijkkleed
nevels van de vroege ochtend uren:
weer een lijf dat instort, weer een naamloos
voorwerp, weer een afgevallen nummer,
een vergane dode vruchtentros,
weggegooid, doorgedraaid op de vaalt.

Canto General, vijfde zang, 2
Pablo Neruda
1950

IK VERKLAAR ENKELE DINGEN

Jullie zult vragen: en waar zijn de seringen?
En de metafysika bedekt met papavers?
En de regen die vaak beukte
op zijn woorden en ze vulde
met gaten en vogels?

Ik zal jullie alles vertellen wat me overkomt.

Ik woonde in Madrid
in een wijk met kerken,
met klokken, met bomen.

Het hele gelaat van Castilië
zag je van daar uit liggen
don als een leren ocaaan.

Ze noemden mijn huis
het huis van de bloemen, want overal
bloeiden de geraniums: wat mooi
was mijn huis
met zijn kinderen en honden.

Weet je nog Raúl?
Weet je nog Rafael?

Frederico, daar
onder de grond,

weet jij het nog
dat huis van mij met zijn balkonnen
waar het junilicht de bloemen in je mond
Broeder, oh broeder!

verstikte.

7

bestond uit wijdse stemmen, zout van koopwaar,
 ophoping van bevend brood,
 markten in Argüelles, mijn wijk met zijn standbeeld
 als een bleke inktpot tussen de kabeljauw:
 olijfolie dreef in de lepels,
 driftig geklep en geklap
 van voeten en handen vulde de straten,
 meters, liters, scherpe
 essentie van het leven,
 vissen in stapels,
 structuur van daken met kille zon waarop
 de pijlpunt afknapt;
 aardappelen, koortsig fijn ivoor,
 tomaten herhaald tot aan zee.

En op een ochtend stond alles in brand
 en op een ochtend groeiden
 brandstapels uit de aarde
 en verslonden levende wezens,
 en vanaf toen was alles vuur,
 alles was kruut vanaf toen,
 en vanaf toen was alles bloed.

Bandieten met vliegmachines, met Monen,
 bandieten met zegelringen, hertoginnen,
 bandieten met zwarte zegenende monniken
 kwamen aangevlogen om kinderen te doden
 en op straat vloeiende kinderbloed,
 een voudig, als het bloed van kinderen.

Jakhalsen die de jakhals verloochenen zou,
 stenen die de droge distel kotsend zou bijten,
 adders door de adder veracht!

Oog in oog met jullie heb ik
 het Spaanse bloed zien spuiten
 om jullie onder één grote golf
 van trots en messen te verstikken!

Generaals
 verraders:
 kijk naar mijn gestorven huis,
 kijk naar het kapotte Spanje:
 maar uit ieder gestorven huis komt brandend metaal
 in plaats van bloemen,
 maar uit ieder gat van Spanje
 komt Spanje,
 maar uit ieder gestorven kind komt een geweer met ogen,
 maar uit iedere misdood groeien kogels,
 die ooit de plek zullen vinden
 van jullie hart.

Jullie zult vragen: waarom spreekt mijn poëzie
 niet van de bodem, van de bladeren,
 van de grote vulkanen in zijn vaderland?

Komt en ziet het bloed in de straten,
 komt en ziet
 het bloed in de straten,
 komt en ziet het bloed
 in de straten!

In verband met de thematiek van dit nummer van **SOLWERK** leek het ons juist om géén ongerechtigheden te begaan jegens wie dan ook. Vandaar dat we ook flink wat hebben zitten 'strepen' in de kopy van deze maand. Alleen, om dhr. Tel recht te doen weder- varen, een bericht van hem dat door een fout niet werd geplaatst in het vorige nummer. En ook gerechtigheid voor een bekend natuurkunde- leraar, die zijn naam liever niet genoemd zag (voorlopig). Gewoon. Rechttoe, rechtaan.

TANTE

Mien's

→ VERNIEUWDE

RODDEL —
RUBRIEK

De verwijten die dhr. Samsom on- oplettende of vervelende leer- lingen naar het hoofd slingert doen de meest merkwaardige taal- verhaps...spelingen aan het brein van het slachtoffer ont- spruiten. Zo vond laatst een stoute leerling de verwijten van heer Samsom irriant!

...bestaat dat echt?

De heer ~~_____~~ is aan het uit- leggen hoe natuurkundigen iets kunnen voorspellen. Als voor- beeld voert hij aan, dat hij redelijk gemakkelijk kan voor- spellen dat 98 % van de klas waarin hij dan les geeft, slaapt als hij 30 minuten aan het praten is. Waarnemingen van tante Mien hebben inmiddels aan het licht gebracht dat heer Buhre niet de enige docent is, waarbij dit het geval is, en dat hij bovendien met zijn schatting van 98 % wel érg aan de lage kant zit!

Mw. van Amsterdam, lerares bio- logie, geeft erg lange diktaten, bijna dhr. Baart evenarend. Een voorbeeldje: HOE reageert een zenuwcel op een prikkel? Een zenuwcel reageert op een prikkel DOORDAT...

We worden
er niet
gelukkiger op

Uit diverse betrouwbare bronnen heeft tante Mien mogen vernemen dat de heer Soons, wiskunde- leraar alhier, diep treurt om de vlakke meetkunde. Althans, om het verdwijnen daarvan uit het lesprogramma. Ook de heer Verweij hebben wij al eens een uur lang horen doorzagen over de prachtige tekeningen die de brugklassers uit vervlogen tijden maakten in bonte kleuren. De heer Soons zoekt nu zijn troost, zo hebben wij gehoord, in het werk van wijlen heer Escher, wiens werk ook bij ons aan de muur te vinden is.

Theo Tel heeft in de docenten- kamer verklaard te zullen mee- één aan de fietsenrally. En niet als controleur, maar als cyclist. De heer Tel was op het moment van zijn belofte geheel toerekeningsvatbaar. De familie Hoenaerdes zal het druk krijgen, want niemand zal dit uitzonderlijke gebeu- ren willen missen!

De humor **TEL**
van **TEL**

Tussen nous, lippen en een repetitie van zijn beruchte zangbende door, kwam de heer Theo Tel onlangs bij tante Mien zijn hart uitstorten. Snikkend vertelde hij dat hij enige karate-oefeningen had gedaan o.l.v. zijn collega Wessendorf. De hele stoeipartij liep echter wat uit de hand en onze arme T.T. werd toen recht-voor-z'n- raap kassie-zes hunderd-ge- dreund. Half-kreupel wist hij zich echter nog uit de voeten te maken. Karate is voortaan voor hem dus taboe. Dhr. Tel: "Misschien een tip voor ieder- een die karate wil gaan doen: blijf gezond, zing mee in het koor!!"

TUINT VERZUU ERIN ?

Uit betrouwbare bron kwam Tante Mien ter ore dat er binnenkort een project, gesponserd door de succesvolle popgroep WIJSJE GOUDWATER (zie prikbord), van start zal gaan waarover u ook elders in deze BOLWERK het nodige kunt lezen. Gaarne verwijst Tante Mien alvast naar de grote finale des champions op de laatste soos. Tante Mien wil ten slotte op deze plaats namens het C.K.C. de heer Verzuu hulde brengen voor zijn nimmer eflatende bereidwilligheid dit project met enthousiasme te ondersteunen.

voor de fans van N I C O D R A A K en de PANIEKZAAIERS: → waar slaat jullie inzending op? →

Na een bepaalde tijd in 5vwo is het mogelijk natuurkunde te laten vallen. Toen dit tijdstip dit jaar bereikt werd stroomde de klas bijzonder snel leeg, hetgeen de heer ~~Verzuu~~ het volgende commentaar ontlokte: 'Kan je nagaan hoe ik me in korte tijd populair heb weten te maken!'

→(ingezonden mededeling:)
Probleem: Wel of geen godsdienst op deze school?
Vraag: Wil iedereen die geen godsdienst wil hebben de school verlaten?...Wil de laatste het licht uit doen?!

Totale opbrengst kort je in de economie af tot T.O. Vraagt de heer Baart: 'Hoe groot was T.O., Theo?' * De heer ~~Verzuu~~: 'Als we de weerstand van de lucht willen bepalen nemen we toch ook niet iemand die met alle winden meewaait, zoals jij, Titus!'

Zo voorkom je erger

Wie verschaft tante Mien de naam van de lerares die altijd maandag in de kleine pauze surveilleert? Van een speciale correspondent, te weten Ronald B. kreeg tante Mien het volgende relaas te horen. Hij zag de betreffende lerares, en hij zag ook hoe deze haar blik liet rusten op een rond-slingerende boterham, en vervolgens doorliep alsof er niets aan de hand was. Dit noemen wij nou typisch een voorbeeld van schrijpend negatief simplisme. Slecht voorbeeld doet slecht volgen! Houd het schoolgebouw schoon, begin bij uzelf - en meer van dat soort nonsens. Bah!

onder het motto 'gerechtigheid voor de puzzelaar' deze maand extra veel ruimte voor de Vereniging tot Bevordering van het Persoonlijk Intellect, in de wandeling VtBvhPI.

OPLOSSINGEN PUZZELS VORIGE MAAND +++++

① 324
9801
676
9801
20602

② 72561
x 7665
362805
435366
435366
507927
556180065

③

"Mina, o Mina, ik bemin u boven al" (flauw, hè!)

④ ZZZZ. (Zetten) *
AAAA (eas) *
LLLL (Ellen) *
MMMM (Emmen) *

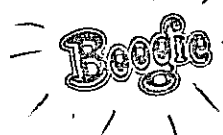
Ook deze maand weer enkele cijferraadsels en - voor de liefhebbers - een kryptogram.

1 D I T J E S
E N
D A T J E S
9 0 J A 0 0

"EN" is 'n 12-voud. De som van de cijfers op de onderste regel is 10.

2 H O G E R
x O P
..... 7 2
.. 0 ..
..... 3 2

in "HOGER" wordt maar één letter vervangen door een even cijfer. In "OP" is de 'O' de helft van 'P'. Succes.

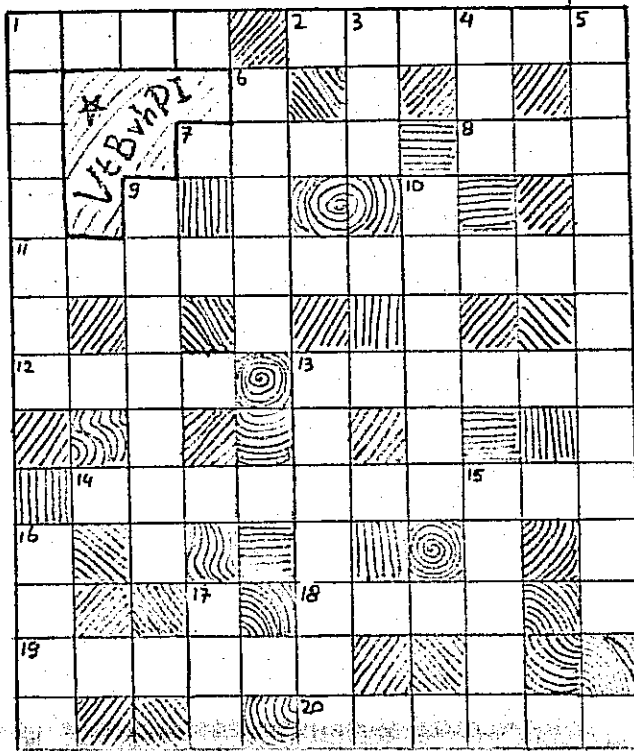
→ T.O.Z. →

3

De zoon van meneer Pietersen is de vader van mijn zoon. Wat ben ik van meneer Pietersen? (Er zijn twee mogelijkheden!)

4

KRYPTOGRAM

horizontaal: 1. die basische oplossing sprak niet de waarheid (4) 2. dof geslacht op het bed (6) 7. het was net of hij er geen verstand van had (4) 8. verstomde hemelse uitroep (3) 11. gruwelijk vrouwelijk dier in 't donker (11) 12. voordat hij me met nog 'n letter lof bezorgt (4) 13. de som van 4-vert. achter de slaapstede (6) 14. deze speurder naar het lichaamsdeel geeft een knal. (10) 18. hoe schat u het venster? (4) 19. gerstachtig dol (6) 20. schattig als een bundeltje (6).

vertikaal: 1. niet-vullend verhaal (7) 3. vaartuig des Verbonds (3) 4. spinnewebdraad (3) 5. raakt u met deze benodigdheden een toneelkoor? (11) 6. bekend man per seconde (5) 9. toen ik de trekker overhaalde met 'n r, was het een waardeloos brokstuk (7) 10. overbruggend kaartspel (6) 13. onrustig afgeleverd (7) 15. na de schaal maanden zij om stilte (5) 16. meeslepende bevlieging van 4 (4) 17. toen men hem beval zich op te richten, stal hij de l. (3).

— OPLOSSINGEN VAN ALLE 4 PUZZELS: DE VOLGENDE MAAND —

de stichting licht en lucht

voor het van 28 juni t/m 16 juli te organiseren dagkamp voor amsterdamsche schoolkinderen vraagt onze stichting "LICHT EN LUCHT" (afdeling zuid-buitenveldert) enkele

jeugdleiders/sters

die samen met ongeveer 30 kollega's en tegen een kleine vergoeding mee willen helpen om ongeveer 400 kinderen in de leeftijd van 5 t/m 12 jaar een fijne vakantie te bieden.

Je kunt je aanmelden voor één, twee of drie weken.

onze enige eis is, dat je graag met kinderen werkt en dat je daarbij beschikt over een goed humeur. voor de rest zorgen wij.

vanuit verschillende opstapplaatsen in amsterdam-zuid en buitenveldert vertrek je 's ochtends om 9 uur met de bus naar de kennemerduinen.

om kwart voor vier brengt dezelfde bus je weer terug naar amsterdam.

op zaterdag en zondag ben je vrij.

de grootte van een groep varieert van 10 tot 15 kinderen.

heb je belangstelling, schrijf, of bel dan even naar:

mario teunissen marnixstraat 208 amsterdam tel: 67184

De re-dac-tie wenst

u
reeds
een
prettige
vakantie.

Wie wil er een leuk lief klein poesje? De kat van Naddy Aalten heeft nl kleintjes gekregen, drie katertjes en een poesje. Ze zijn zwart met witte pootjes en een wit buikje, op eentje na, die is voor $\frac{3}{4}$ zwart en voor $\frac{1}{4}$ cypers, zwart met grijze streepjes dus. Als het ware Interesse? Neem dan contact op met Naddy Aalten, klas 5 g, tel. 130493.

MORGEN IN DE TELEGRAAF

Zoals het hem gevraagd werd, schonk Chaco het glas van zijn late klant nog eens in en terwijl de klant tevreden begon te lurken aan zijn vierde bittertje, pakte hij een natte lap en begon hier en daar de boel wat af te veegen.

Chaco was een Cubaanse neger, die in zijn vaderland beschuldigd was van activiteiten tegen de partij. Hij wist toen naar Brazilië te vluchten, maar ook daar ging het mis. Na korte tijd werd hij daar beschouwd als staatsgevaarlijk. Hij was een té fanatieke vakbondsman. Hij besloot toen uit te wijken naar Europa. Na allerlei omzwervingen belandde hij in Amsterdam, waar hij een klein café opende. Het liep redelijk en werd voornamelijk bezocht door buitenlanders.

Ook de late klant was een Cubaan. Hij bezocht het café regelmatig; in een stad als Amsterdam ben je allang blij dat je iemand vindt waarmee je kunt praten. Hij ontmoette er ook vaak andere landgenoten. Als hij geluk had, tenminste, want erg dik gezaaid waren ze niet, en weinigen van hen vergunden zich de tijd om 's avonds de deur uit te gaan.

Het was vrij stil die avond, dus vroeger dan gewoonlijk ging hij er vandoor. Hij rekende af en nam afscheid van Chaco, "slaap ze, ouwe jongen", en liep strompelend naar de deur.

Chaco was weer alleen. Hij ging kalm door met het afsoppen van de tafels. Kalm was hij onder alle omstandigheden, en zwijgzaam was 'ie ook. Hij was een toevluchtsoord voor iedereen uit zijn omgeving. Hij hielp je uit alle problemen door je rustig te laten praten en niets te zeggen. Je was dan in ieder geval een stuk opgeluchter.

Hij keek op de klok. Over twee uur zou hij sluiten. Het was niet veel bijzonders vanavond. Hij gaapte. Hij hoorde de regen spatten tegen de ruiten.

De deur ging langzaam open. Twee jongens kwamen binnen. Een van hen was Hans, een van de zeldzame inheemsen die regelmatig het café bezocht. Hij was goed bevriend met Chaco en kon volledig op hem vertrouwen. Dat kwam nogal eens van pas, wanneer hij weer eens door zijn vader in elkaar was geslagen. Chaco had nog een lege achterkamer in het café, waar Hans dan wel eens in bleef slapen, tot hij de kust thuis weer veilig achtte.

Ze namen plaats aan een tafel in een hoek van het café. Door de natte ramen waren de dansende lichtjes van schepen in de haven te zien. Hans haalde een pak shag tevoorschijn en beiden rolden ze een siagret.

"Hij heeft me weer geslagen, Chaco," zei Hans. Hij sloeg zijn arm om de andere jongen heen. "Ik heb zin om nou weg te gaan en hem te laten stikken. Ik ben geen klein kind meer." Hij nam een diepe trek. "Hij heeft me maar te nemen zoals ik ben. Ik moet die rotsmoel van hem ook accepteren!" Hij schopte tegen een stoel. Hij keek naar de jongen naast hem en streek die door zijn haar. Toen pakt hij zijn hoofd en zoende hem. Op zijn mond. Chaco liep naar de kraan en spoelde zijn doek om. Rustig ging hij verder met schoonmaken.

Hans stond op. Hij ijsbeerde door het lokaal. "Hij heeft toch zeker geen enkel recht om met zijn poten aan me te komen! Zo is het toch, Chaco?" Hij liep naar de achterkamer. De andere jongen volgde hem. Chaco spoelde de laatste glazen om.

Opeens ging de deur weer open, nogal wild. Een man, een Hollander, kwam haastig binnen en ging schichtig achter de bar zitten. Hij bestelde een pils. "Gaat me niet aan," zei Chaco, "maar je ziet er slecht uit, jongen." De man zweeg even. "Oen zo stom geweest een vent te vermoorden. In het gokhuis." Chaco bleef er kalm onder. "Fouten kunnen we allemaal maken." Van buiten kwamen een paar stemmen. Een jong meisje vroeg: "Agent, mag ik even uw handtekening. Ik vindt u zo geweldig!" "Goed hoor," zei de agent. "Maar nu moeten we weer verder. We zitten met een moordzaak. Ik zag net iemand dit café binnengaan. Eh, Jaarsma en van Buuren, gaan jullie eens binnen kijken!"

DEKANOLOGIA

OFWEL: BERICHTEN VAN HET SCHOOLDEKANAAT

Part-time hoger onderwijs van algemene aard begint in augustus 1977

Overeenkomstig het streven van de bewindslieden van O. en W. naar een verdere uitbouw van de part-time opleidingsmogelijkheden binnen het kader van het hoger onderwijs – ten behoeve van personen, die reeds een volledige of gedeeltelijke dagtaak vervullen – zal een begin worden gemaakt met een nieuw type opleiding onder de benaming 'part-time hoger onderwijs van algemene aard'.

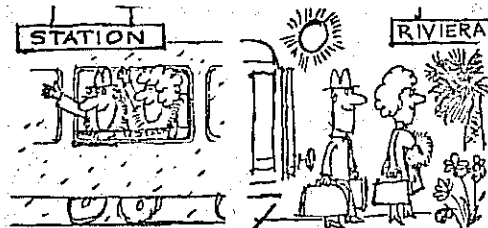
Toegelaten worden de bezitters van het h.a.v.o.-diploma of een daarvoor aangewezen diploma in het m.b.o.

Gelet op de aard van dit onderwijs zullen ook anderen, die niet aan deze vooropleidingseisen voldoen in bijzondere gevallen kunnen worden toegelaten.

Dit onderwijs is niet bedoeld als voorbereiding op een specifiek beroep, doch als ondersteuning voor het vervullen van diverse functies en als algemene vorming, die ook buiten het beroep van nut kan zijn. Daarmee wordt mede voldaan aan de vraag naar vervangende studiemogelijkheden voor hen, die tot dusverre een opleiding voor een M.O.-akte volgden zonder de bedoeling het beroep van leraar uit te gaan oefenen. Het ligt in het voornemen met dit soort onderwijs in augustus 1977 te beginnen en wel met de opleidingen Nederlands, Engels, economie en wiskunde. De scala van opleidingsmogelijkheden zal gaandeweg worden uitgebreid met andere vakken.

Minister Van Kemenade heeft met de M.O.-overlegraad overleg geopend over de vraag, of sommige van de bestaande M.O.-opleidingsinstellingen als eersten voor de verzorging van dit part-time hoger onderwijs in aanmerking kunnen komen. Ook met de Vereniging van instellingen voor schriftelijk onderwijs (VISO) zal hij daarover contact opnemen. Het Nederlandse Genootschap tot opleiding van leerkrachten voor het beroepsonderwijs zal worden gevraagd behulpzaam te zijn bij het ontwikkelen van leerprogramma's voor het part-time hoger onderwijs van algemeen technische aard.

Een ontwerp-algemene maatregel van bestuur van deze strekking is bij de aanbidding van de nota 'Hoger onderwijs in de toekomst' aan de Tweede Kamer aangeboden. (Red.)

LANDMEETKUNDE. In het cursusjaar '76/77 zal aan de Hendrick de Keyzerschool begonnen worden met de opleiding tot landmeetkundige.

De start van de nieuwe opleiding geeft ons tevens gelegenheid om een gemeenschappelijk leerjaar (brugjaar) voor de afdelingen Bouwkunde en Weg- en Waterbouwkunde/Landmeten te vormen, zodat de leerling bij de aanmelding voor deze studierichtingen pas na één jaar een definitieve richting hoeft te bepalen. De studieduur blijft ongewijzigd: drie jaar theoretische studie, gevolgd door een stageperiode van één jaar.

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM. FACULTEIT DER ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

Applicatiecursus voor WI-deficienten. Aan het begin van het cursusjaar '76/77 wordt wederom een applicatiecursus verzorgd. De vraag of dit later opnieuw zal gebeuren wordt geheel opengelaten. Wij verzoeken u de leerlingen, die economie willen studeren erop te wijzen dat hun dringend wordt aangeraden WI in hun pakket op te nemen, aangezien zij anders altijd een achterstand zullen behouden. Daarbij komt nog dat het in de toekomst wellicht zelfs niet meer mogelijk zal zijn om aan onze faculteit een applicatiecursus te volgen.

vervolg zie p. 34

Met een zwaai ging de deur open. Twee agenten met getrokken revolver kwamen stuntelig binne. Een van de twee stootte in de haast twee stoelen om. "Sonofabitcho!" zei Chaco. De agenten keken even rond en zagen alleen de twee mannen bij de bar. Het bleke gezicht vol zwaar van de moordenaar stak vel af tegen het rustige, donkere gezicht van Chaco.

Ze keken elkaar even aan. Toen viel het besluit.

"Neem die barkeeper maar mee."

Met het glas aan zijn lippen zag de man hoe Chaco naar buiten werd gebracht. Daar klonk weer de stem van de andere agent. "Je kunt vannacht weer rustig slapen, schatje!" "Fijn," zei het meisje.

De deur ging dicht.

Morgen in de Telegraaf?

indrukken werkweek (3 vwo 15 maart)

Nadat we een gezellige fietstocht hadden gemaakt, kwamen we bij de SPAARNBERG aan. Daar kregen we een toespraakje van de heer Peters, waarna we het huis gingen verkennen. Iedere klas kreeg een eigen huiskamer toegewezen, waar een aantal gezellige zitjes stonden. Er was zelfs een pick-up voor ons.

's Middags hebben we verschillende communicatiespellen gedaan, die erg leuk waren. De volgende dag hadden we een discussie over het ouderlijk gezag. Om de stemming er een beetje in te krijgen, werd er eerst een rollenspel opgevoerd door drie mensen, de ouders en het kind. Het kind wilde naar een feestje. Dit werd ontzettend leuk gedaan. De daaropvolgende discussie was dan ook erg goed.

's Avonds hadden we nog een strandwandeling in het pikkedonker. Erg gezellig!

De dag daarop heeft iedereen zich beziggehouden met het opstellen van een interview. Smiddags werd dat interview dan gehouden.

Er zijn er een paar naar het crematorium, de abortuskliniek, het Dolfirama of gewoon naar het dorp geweest.

De laatste dag was wel het leukste. Iedere klas kreeg de opdracht een toneelstuk te maken en dat savonds op te voeren. Het werd een groot succes, ondanks dat iedereen vrij zenuwachtig was.

Toen iedere klas zijn toneelstuk had opgevoerd (het was eigenlijk een soort cabaret) werd er goede muziek gedraaid, waarop iedereen begon te dansen.

Het viel de leraren dan ook moeilijk ons naar bed te krijgen.

Ja, nu was het zover, weer naar huis toe.

Niemand had er zin in, en dat bewees toch wel dat het een goede werkweek was, waar iedereen graag op terugkeek.

klas 3 D

indrukken van een werkweek II

Welke indruk doe je nu als begeleidend docent op tijdens zo'n werkweek?

Op de heen- en terugtocht in elk geval een indruk van jeugdige energie. Je hebt maar nauwelijks je auto ingeladen, of de eersten zijn al een enorm eind onderweg. Die energie tref je tijdens de week voortdurend, aan tafel (de oorverdovende herrie!), onder de programma's (het entoesiaste heen-en-weer-gedraaf), op de strandwandeling (al-tijd is er wel een groep die onbekommerd dóórrrent richting IJmuiden), en vooral op het moment van slapen gaan (sommigen worden trouwens pas op dat ogenblik echt wakker, lijkt het wel).

Bij wat verder kijken maken zich andere indrukken van je meester. Leerlingen vertonen ineens onvermoede capaciteiten. Samenwerking in allerlei groepjes komt eerst moeizaam, dan langzamerhand steeds beter tot stand. Ze krijgen er zichtbaar plezier in dingen te doen en te tonen. Het is ook net alsof al die mensen veel aardiger, vriendelijker, opener zijn dan je ze op school hebt gekend. Maar wie weet, misschien komt dat wel omdat ze de leraren nu pas gaan ontdekken als aardige wezens waar best mee op te schieten valt.

Na vier dagen -wat is het tenslotte helemaal! en het lijkt véél langer!- is er een vaag gevoel van een saamhorigheid, een soort gezinsverband, dat je doet verzuchten: laten we toch vooral over hoogstens een jaar weer gauw met zijn allen op werkweek gaan.

Nu ja, dat kah natuurlijk niet.

Dus dan maar proberen het op school samen zo gezellig mogelijk te maken, of liever, te houden.

Want dat kan vast en zeker.

Ton Peters

vierde klassen h.a.v.o.					vijfde klassen v.w.o.						
g h i k l					51 52 53 54 55						
ma.5	10.10	bi	bi			10.10	la	ak		ma.5	
		224	225				124	222			
	11.40	ne	ne	ne	ne	ne	sk		et	sk	sk
		222	224	225	226	234	121		237	123	124
di.6	11.40	en	en	en	en	en	we		we	we	
		222	224	225	226	234	236		237	238	
							11.40	du	du		
								236	237		
wo.7	11.40			ak	ak		9.00		gs	gs	
				203	205				121	123	
	13.40	fa		fa	fa		10.10	ne	ne	ne	
		202		203	205			236	237	200	
do.8	11.40	--	sk				11.40			wt	
			225							121	
	13.40	hr	wi	wi			13.40	en	en	--	
		222	224	225				121	123		
vr.9	11.40	du		du	du		11.40	fa	fa		vr.9
		222		224	225			121	123		

Door het schoolonderzoek van de eindexamenklassen zijn weinig docenten beschikbaar voor de surveillance bij de proefwerken. Daardoor vallen een aantal vakken buiten het hier gepubliceerde rooster.

GEEN proefwerken worden gegeven voor:

brugklas: muziek + godsdienst (alle klassen)

2e klas : engels + godsdienst (alle klassen)

nederlands (2a,2c,2d,2e)

wiskunde (2e)

natuurkunde (2a,2g)

geschiedenis (2g,2h)

3e klas : frans + aardrijkskunde + muziek + godsdienst (alle klassen)

scheikunde (3a)

engels (3b)

4 vwo : latijn + geschiedenis + scheikunde + godsdienst (alle klassen)

aardrijkskunde (4a)

engels (4c)

4 havo : geschiedenis + natuurkunde + economie + maatschappijleer + godsdienst

scheikunde (4h)

(alle klasse)

5 vwo : grieks + natuurkunde + biologie + economie I + maatschappijleer +

godsdienst (alle klassen)

engels (53)

LET GOED OP DE BEGINTIJDEN VAN DE PROEFWERKEN EN DE LOKALEN VAN DE KLASSEN.

DEZE TIJDEN EN LOKALEN KUNNEN IEDERE DAG VERSCHILLEN.

Proefwerken die beginnen om 9.00 uur of 10.10 uur kunnen nooit "dubbele proefwerken zijn.

samsam & schoolfeesten

Wij van het werkcómité stichting Pius X zijn van mening dat er véél te weinig schoolfeesten en/of Sam-Sam's zijn. Als er dan ééns in een hele tijd een Sam-Sam is is het alleen maar gelum-mel tussen "het kassie en de muur".

Wij hebben nu een aantal punten opgesteld die de sfeer zouden kunnen verbeteren:

- a) De 'kapel' moet beter ingericht worden: donkere hoekies voor grabbelen en ..... met je meisje.
- b) Er moet betere muziek zijn en een betere pick-up.
- c) Er moet een aantal publieke vrouwen aanwezig zijn (Van Dalen blz. 728, 1e kolom, 2e woord van boven).
- d) Er moet verplicht gesteld worden dat de meisjes en/of juf-frouwen zéééér sexy gekleed zijn (geen b.h.'s, geen broekjes, korte rokjes en lage decolleté's): makkelijk voor je handen.
- e) Zij moeten niet 's middags maar 's avonds gehouden worden van 8 tot 2 uur en niet tot dat kinderachtige 11 uur.

De Sam-Sam's zijn saai en vervelend: wij eisen verbetering.
Onze troetelspreuk luidt:

de meisjes schaars gekleed
de jongens lekker heet !!!

PS Wie reageren wil en/of ideeën heeft kan zich wenden via Bol-werk aan werkgroepcomité stichting Pius X.

Plaatsen of niet plaatsen. Dat was de vraag. Ik heb er lang over gedubd, tenslotte een zeer verstandige leerlinge uit de zesde in de arm genomen en mede op grond van haar reactie besloten bovenstaand proza in BOLWERK op te nemen. "Dan kunnen wij erop reageren", zei ze. En dat was precies wat ons door het hoofd speelde. De zg. werkgroep vraagt er trouwens zelf om - al bedoelen ze vermoedelijk wat anders.

Je kunt een artikel als dit natuurlijk weigeren, maar daar schiet je weinig mee op. Primitief gepraat over sex - om het maar even eufemistisch te zeggen - vult bij velen nu eenmaal een groot deel van de conversatie. Te doen alsof dat niet zo is, is struisvogelpolitiek.

Beter lijkt het me het euvel te signaleren en alle kansen aan te grijpen om er een gedachtenwisseling over van de grond te krijgen. Niet omdat het primitieve praten op zich zo'n ramp is - veel ervan is pure humbug en bravoure -, maar omdat het in zeer veel gevallen een symptoom is van uiterst primitief denken over sex. En dát lijkt me rampzalig.

Beetje overtrokken ? Wanneer mijn reactie alleen op het stukje van de zg. werkgroep betrokken wordt wel ja. Maar dat is in feite meer aanleiding dan wat anders. Je zou het ook het zichtbare - en daarom vrij ongevaarlijke - topje van de ijsberg kunnen noemen. Mijn reactie geldt vooral het onderwatergedeelte.

Tussen haakjes: de namen van de inzenders zijn de redactie bekend.

l.v.

over de 'sexlessen'

Na afloop van de lessen "sexuele vorming" in de vierde klassen is er aan de leerlingen gevraagd naar hun oordeel over die lessen. Hier volgt een beknopte samenvatting van de antwoorden van 168 leerlingen (7 van de 9 vierde klassen).

115 leerlingen oordelen positief over die lessen.

Citaat: "Ik vond het een erg leuk idee en ik vind wel, dat het zo door moet gaan, want ik vind dat het wel iets met opvoeding te maken heeft"

"Het lijkt me hardstikke leuk om er tijdens de godsdienstlessen ook mee door te gaan. Maar dan b.v. in groeps- of discussievorm praten over "sexuele onderwerpen".

39 leerlingen oordelen negatief:

Citaat: "Ik vond die lessen nutteloos. Er werd gepraat over allerlei afgezaagde onderwerpen en niemand deed dan ook zijn mond open"

"Ik vind deze lessen nutteloos en we konden deze uren beter gebruiken om b.v. proefwerken te leren of om vrij te zijn".

40 leerlingen klagen over de discussievorm van de lessen.

Citaat: "Ze wilde naar mijn smaak teveel dat wij het gesprek voerden. Dat, vind ik, moet haast altijd op een flop uitdraaien in de huidige maatschappij met zo'n onderwerp dat in feite nog steeds een taboe genoemd kan worden"

"Naar mijn mening verliepen de gesprekken nogal stroef: een van de dames zei wat en de rest van de groep zei niets of ja dat vind ik ook".

8 leerlingen maken uitdrukkelijk melding van "sfeerbedervers"

Citaat: "Ze zaten, naar mijn inziens, er met zo'n houding bij van:

"zo, probeer mij maar eens te interesseren, dat lukt je toch niet". Dat is hoogst irriterend. Daarbij zaten ze overal aanmerkingen over te maken wát je ook zei. Ook al was het goed. En vooral als je dan iets wil zeggen, waar je enigszins "moed" voor nodig hebt, dan klap je helemaal dicht".

21 leerlingen melden dat er niets nieuws voór hen bij was.

Citaat: "Ik vond de lessen wel nuttig, alhoewel er niets bij was, waar ik nog nooit van gehoord had"

"Over het algemeen vertelde ze niets nieuws. Misschien voor de anderen wel..".

14 leerlingen vonden vier lessen veel te weinig.

Citaat: "Ik dacht wel dat we te weinig lessen hebben gehad en dat we er dus nog wel een paar nodig hebben. Ik dacht dat we dat allemaal wel willen!"

9 leerlingen vragen aandacht voor een andere vormgeving.

Citaat: "Er was zo'n gespannen sfeer. Ze had iets mee moeten brengen, zoals een bekertje chocola"

"Ik vind het beter als de lessen b.v. in de bibliotheek gegeven worden dan in zo'n stomme, saaie klas."

J.Rurup

M U Z I E K L I E F H E B B E R S

Binnenkort starten we met een experiment: nl het draaien van platen in de grote pauze. Wil je daarom, als je 'n nummer wilt horen, dit nummer met de uitvoerende(n) opschrijven en in de gele copybus deponeren. Zet er even duidelijk 'Verzoekplaat' op. Alvast bedankt.

PS. Dit geldt ook voor leraren !

Monique en Mary.

Tussen twee haakjes

je kunt nog steeds docenten opgeven
als slachtoffer bij het
GRAND GALA DE LA DECORATION DES PROFESSEURS
je weet wel - op 9 april aanstaande.

nu denkt iedereen dat zijn stem
wat er ook gebeurt
geen enkele invloed heeft
op wat dan ook.

weten wij ook wel, maar

"Toch 't idee dat je invloed hebt'...

we hebben al veel inzendingen gehad.
we willen er nóg meer.

juist van die mensen
van wie je anders niets hoort.
afgesproken?

de gele kopy-bus staat nog steeds in de hal.

je weet vast nog wel een docent
die een onderscheiding móet krijgen
vanwege zijn mooie das of overhemd
of vanwege haar pâté
(nog lekkerder dan die van angela).

je ziet maar.

als je maar instuurt.

Doe 'ns wat...

p.s. bovenstebeste docenten:
jullie mogen jezelf ook opgeven!